

Sarıyer'deki Okullar Demokratikleşme Yolunda

İstanbul
Bilgi Üniversitesi
LAUREATE INTERNATIONAL UNIVERSITIES

Çocuk
Çalışmaları

Sarıyer'deki Okullar Demokratikleşme Yolunda

İstanbul 2013

İstanbul
Bilgi Üniversitesi

LAUREATE INTERNATIONAL UNIVERSITIES

Çocuk
Çalışmaları

Katılımcı demokrasinin önemi her geçen gün artmaktadır. Yerel yönetimlerin en önemli misyonlarından biri de katılımcı demokrasiyi desteklemek, ön plana çıkartmak olmalıdır. Bizler demokratik, laik, özgür bir Türkiye sevdalıları yerel yöneticiler olarak yerel yönetim kararlarımıza, yönetimimize halkı dahil ettiğimiz müddetçe başarılı olunabileceğinin bilincindeyiz. Bu nedenle bireyi sürece ve yaşama katma yönetim anlayışımızın temel prensiplerinden biri olarak benimsedik. Bunun için politikalar belirliyor, özel projeler üretiyor, sorunları bütünlükçü bir yaklaşımla ele alıyoruz...

Çocuklarımız, aydınlık yarınlara ulaşma yolundaki en önemli güvencemizdir. Çocuklarımızın yurttaş bilincinde bireyler olarak yetiştirmek de bizim en büyük görevimiz olduğunu düşünüyoruz. Bu nedenle ilçedeki okullardaki okul meclislerini canlandırılması ve sosyal kulüpleri güçlendirmesi katılımcı demokrasinin hayata geçirilmesi açısından son derece önemli ve hepimizin sahip çıkması gereken bir projedir.

“Sarıyer'deki Okullar Demokratikleşme Yolunda” Projesinde emeği geçen tüm paydaşlarımıza teşekkür ediyor, Sarıyer Belediyesi olarak katılımcı demokrasinin gelişmesi için her türlü desteğimizin devam edeceğini söylemekten mutluluk duyuyorum.

Sevgi ve saygılarımla,

İnş. Müh. Şükrü GENÇ

Belediye Başkanı

Güçlü Yerel Yönetimler, Güçlü Okul Meclisleri

Dünya, küreselleşme süreci ile birlikte hızlı bir değişim yaşamaktadır. Bu değişime ayak uydurabilmek ise her geçen gün daha da zorlaşmaktadır. Bu değişime bağlı olarak yerel yönetimler de katılımcı demokrasi anlayışı ile kendini yeniden yapılandırmaktadır. Sarıyer Belediyesi olarak ilk günden beri Sarıyerli vatandaşlarımızın fikirlerine, projelerine önem veriyoruz. Karar alma süreçlerinin her aşamasına halkımızı dâhil ediyoruz. Halkıyla beraber düşünebilen, beraber yönetebilen bir anlayış, Sarıyer Belediyesi'nin başarısının en temel sebebidir.

Sarıyer'i bir dünya kenti haline getirebilmenin yegane yolu kuşkusuz katılımcı demokrasinin işler ve kalıcı kılınabilmesine bağlıdır. Bu amaca hizmet eden tüm projelere ayırım göstermeksizin, gereken tüm katkıyı sağlamaktayız. "Sarıyer'de Okullar Demokratikleşme Yolunda" projesi ile Sarıyer'deki okulların okul meclislerinin canlandırılması, sosyal kulüplerin geliştirilmesi hedeflenmektedir. Çocuklarımızın aktif birer yurttaş olarak haklarını bilmesi, sahip çıkması bizler için, geleceğimiz için önem arz etmektedir. Bu yönde atılacak adımlar, Sarıyer'de katılımcı demokrasiyi geliştirecek ve Sarıyer'in bir dünya kenti olma hedefine ciddi katkılar sunacaktır.

Şüphesiz katılımcı demokrasi, çağımızın yerel yönetim anlayışıdır. Bizler, ilk günden beri bu anlayışı esas alarak çalışıyoruz. Geleceğimize yön verecek çalışmaları ise bugünden temellendiriyoruz. Güçlü yerel yönetimler, güçlü bir katılımcı demokrasi gerektirmektedir. Güçlü okul meclisleri ise güçlü bir katılımcı demokrasinin temelini oluşturmaktadır.

Proje kapsamında emeği geçen başta Sarıyer İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü'ne, İTÜ Geliştirme Vakfı Okulları Özel Dr. Natuk Birkan İlkokulu ve Ortaokulu'na, Bilgi Üniversitesi Çocuk Çalışmaları Birimi'ne, Hollanda Konsolosluğu'na ve emek veren diğer tüm arkadaşlara teşekkürlerimi sunarım.

K. Seçkin ÖZDEMİR

Başkan Yardımcısı

Okul, bulunduğu toplumun birçok özelliklerinin, değerlerinin, yansıma ve uygulama alanıdır. Okul, toplumun tüm dinamiklerini besler; bireyse, kimliklerin birlikte yaşamasına eşlik eder, yön verir. Okullar toplumun şekillendirildiği, beslendiği tüm toplumsal dinamiklerin etkilenebileceği önemli bir işlevi üstlenmiştir. Okulda eğitim yoluyla verilen tutum ve davranışlar çocuklarımızın şimdiki yaşamını etkilediği gibi gelecek yaşamlardaki tutum ve davranışlarını, hayat görüşlerini ve yaklaşımlarına büyük ölçüde etki eder.

Bu projenin amaçlarından birisi çocuk haklarının, özellikle öğrencilerimiz tarafından görülmesi, yaşanması; çoğulculuk, hak, eşitlik, hukuk üstünlüğü ile demokrasinin temel ilkeleri arasında yer alan katılımcılık ruhunun bireylerde farkındalık yolu ile pekiştirilmesi. Diğer yandan öğrencilerimizin okul yaşamlarındaki haklarının, istemlerinin, sorunlarının kendileri tarafından ortaya konulması, temsil haklarının sadece biçimsel olarak gösterilmesi yerine işlevsel hale dönüştürülmesini sağlamaktır.

Öğrencilerimizin bu proje ile sosyal iletişimlerinin artmasına katkı sağlanması, öğrencilerin sorunlarının varlığını tanımlayıp, görüp sonrasında bu sorunların çözümü noktasında sorumluluk alma bilincine erişmeleri amaçlanmıştır.

Öğrencilerin okul meclisinde yönetim, liderlik, takım çalışmaları yaparak paydaşları ile iletişim becerilerinin gelişmesine, ortaya koydukları performanslarla demokratik katılımı bir anlayışın öncelikle okul yaşamına ve kültürüne olumlu katkılarını göreberek bunu yaşadıkları topluma yansıtma sağlanmaktadır. Bu projede olmaktan dolayı İTÜ Geliştirme Vakfı Okulları Özel Dr. Natuk Birkan İlkokulu ve Ortaokulu olarak mutlu ve gururluyuz.

Projeye destek veren Hollanda Başkonsolosluğu, İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü, Sarıyer Belediyesi'ne, İstanbul Bilgi Üniversitesi Çocuk Çalışmaları Birimi'ne, Sarıyer'deki tüm katılımcı okullarımızın yöneticilerine, öğretmenlerine özellikle öğrencilerine çok teşekkür ederiz.

İTÜ Geliştirme Vakfı Okulları

Özel Dr. Natuk Birkan

İlkokulu ve Ortaokulu Müdürü

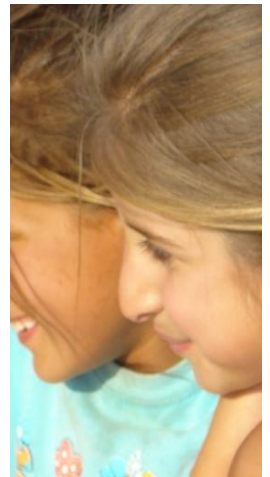
D. Selçuk DERECİ

İçindekiler

- ◆ OKUL MECLİSLERİ KILAVUZUNA GİRİŞ
  - ◆ Başlarken...
  - ◆ Öğrenci Katılımı: Katılabilen öğrencilerimizden misiniz?
  - ◆ Katılımın bir Aracı Olarak Okul Meclisleri
  - ◆ Kılavuzu Kullanırken
- ◆ OKUL MECLİSİ UYGULAMA ADIMLARI
  - ◆ Zaman Çizelgesi
  - 1. Adım: Tanıtım Süreci
  - 2. Adım: Seçim Süreci
  - 3. Adım:Demokrasiyi Tanıma- Güçlendirme Eğitimi
  - 4. Adım:Okul Meclislerinin Çalışma Süreci
  - 5. Adım: Bir dönem biterken:Kapanış
- ◆ EKLER
  - ◆ EK 1: Örnek oy pusulası
  - ◆ EK 2: Örnek gündem
  - ◆ EK 3: Örnek toplantı tutanağı
  - ◆ EK 4:Örnek etkinlik planı
  - ◆ EK 5: Daha iyi toplantılar için öneriler
  - ◆ EK 6: Milli Eğitim Bakanlığı Demokrasi Eğitimi ve Okul Meclisleri Yönergesi

+ Okul Meclisleri Kılavuzuna Giriş

Başlarken...

Bir insanın kendi hayatını etkileyen kararlara katılabilmesi en temel haklarından biridir. Hepimiz için bu böyledir. Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Sözleşmesi'nin 12. Maddesi de çocukların bu hakkıyla ilgilidir. Görüşlerini oluşturma yeteneğine sahip çocuğun, yaşı ve olgunluk derecesine uygun olarak, kendini ilgilendiren her konuda görüşlerini serbestçe ifade etme hakkı bulunduğunu ifade eder.¹

Çocuk Hakları Sözleşmesi'ne göre tüm çocukların kendilerini ilgilendiren konularda görüşlerini ifade etmenin yanı sıra, kendi esenliklerine zarar vermeyecek şekilde bilgi edinmeye, kendi seçtikleri araçlarla düşüncelerini açıklamaya, dernek kurmaya ve barış içinde toplanmaya hakları vardır.² 'Çoğulculuk', 'haklar bakımından eşitlik' ve 'hukukun üstünlüğü' ile birlikte demokrasinin temel ilkeleri arasında yer alan 'katılım' ilkesi; 'çocuğun öncelikli yararını koruma', 'çocuklar arasında ayırım gözetmeme' ve 'çocukların yaşamı ve gelişimini gözetme' ile beraber çocuk haklarının da temel ilkeleri arasındadır.

Çocukların katılım hakkının hayata geçmesinin yanı sıra toplumsal hizmet ve ihtiyaçların doğru belirlenmesi açısından da çocukların görüşlerinin dikkate alınması çok önemlidir. **Çünkü çocukların ihtiyaçlarını en iyi kendileri ifade eder.** Azınlıkta kalan çocuklar dahil olmak üzere tüm çocukların aktif yurttaşlar haline gelmesi; katılım kanallarının çocuk ve gençlere açık olmasıyla beraber; hem çocuklar hem de yetişkinlerin çocuk katılımı konusunda güçlendirilmesiyle mümkün olabilir.

Her yaşta yurttaşın kendisini etkileyen konulardaki görüşlere katkıda

1 Birleşmiş Milletler Çocuk Haklarına dair Sözleşme Madde 12: Taraf Devletler, görüşlerini oluşturma yeteneğine sahip çocuğun, kendini ilgilendiren her konuda görüşlerini serbestçe ifade etme hakkını bu görüşlere çocuğun yaşı ve olgunluk derecesine uygun olarak, gereken özen gösterilmek suretiyle tanırlar.

2 Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Sözleşmesi madde 12, 13, 15 ve 17

bulunma hakkı vardır; ancak çocukların bu hakkı kullanabilmek için yetkinlik kazanmaları çok önemlidir. **Çocuk ve gençlerin karar mekanizmalarına ve diyalog süreçlerine katılım düzeyini ve kalitesini iyileştirmek için okul ve okulda da özellikle okul meclisleri en elverişli ortamı sunar.** Bu nedenle bu çalışmanın odak noktası ortaöğretim düzeyindeki okul meclisleri olarak belirlendi. Çalışmanın amacı Türkiye’de 2004 yılından beri okullarda demokratik katılım mekanizması olarak kurulmakta olan okul meclislerini etkinleştirmek ve bu yolla okulların demokratikleşmesine katkıda bulunmaktır.

Bu kılavuz 2013 yılında Sarıyer Belediyesi, İstanbul Bilgi Üniversitesi Çocuk Çalışmaları Birimi ve İstanbul Teknik Üniversitesi Geliştirme Vakfı Okulları Özel Dr. Natuk Birkan İlkokulu ve Ortaokulu tarafından yürütülen Sarıyer’de Demokratik Okul Kültürünün Desteklenmesi Projesi çerçevesinde Sarıyer İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü’nün desteği ve işbirliğiyle hazırlandı. Hollanda Konsolosluğu’nun maddi desteğiyle yürütülen projede Sarıyer’deki 29 ortaokulda yüz yüze görüşmeler yoluyla okul meclislerine ilişkin durum tespiti yapıldı. Çalışmaya, okul yöneticileri, okul meclisinin yürütülmesinden sorumlu öğretmenler, okul meclisi başkan ve başkan yardımcıları ve diğer öğrenciler katıldı ve okul meclislerinin etkinliğine ilişkin görüşlerini paylaştı. Çalışmada farklı okullardan 29 yönetici, 23 öğretmen, 15 meclis başkanı ya da yardımcısı ve 80’in üzerinde öğrenciyle görüşme yapıldı.

Durum tespiti çalışması okul meclislerinin her okulda uygulandığını ama temsil açısından sınırlılıkları olduğunu; meclislerin kurulması yani adaylık, oylama ve seçim aşamalarında motivasyon yüksekken sonrasında ciddi biçimde düştüğünü; öğrencilerin, öğretmenlerin ve okul yöneticilerinin meclislerin işlerliğine ilişkin pek çok güçlüklerle baş etmek durumunda kaldığını ortaya koydu. Zaman, mekan ve bütçe kısıtlılığının yanı sıra, öğrencilerin, öğretmenlerin ve okul yöneticilerinin okul meclisine ve yaratabileceği kazanımlara ilişkin inancının da oldukça az olduğunu gözlemledik. Yıl başında aktif bir seçim süreci yürütülse dahi, seçilen öğrenciler çoğunlukla daha büyük sınıflarda okuyan ve okuldaki diğer sosyal ve sportif faaliyetler ya da derslerindeki başarılarıyla

kendilerini gösteren öğrenciler oluyor. Meclis başkanı ya da yardımcısı olanlar, seçilmenin getirdiği motivasyonla yola çıksalar dahi kısa sürede motivasyonları azalıyor. Çünkü meclisi oluşturan sınıf temsilcilerinin kendileri kadar motive olmadıklarını, yoğun ders yüklerinin yanısıra mecliste aldıkları kararları hayata geçirmenin de pek kolay olmadığını kısa zamanda fark ediyorlar. Sonuç olarak okul meclisi başkanının rolü çoğu zaman öğrencilerin bazı sorunlarını çözmek için okul içinde arabuluculuk yapmak, okul dışı bazı toplantılara temsilci olarak katılmak veya gezi, gösteri ya da yarışma gibi faaliyetler organize etmekle sınırlı kalıyor. Böyle olunca okul meclisinin rolü de eğer yeterli kaynak bulunabilirse bir kaç sosyal faaliyet organize etmekten ileri gitmemiş oluyor. Karşımıza şu soru çıkıyor:

Okul meclisleri öğrencilerin kendi hayatlarını ilgilendiren kararlara katılmasını sağlayabilecek bir mekanizmaya dönüştürülebilir mi?

İşte okumakta olduğunuz bu kılavuzun amacı okul meclislerini güçlendirerek etkili bir katılım mekanizması haline getirmek, bu yolla ortaöğretimde demokratik okul kültürünün yaygınlaşmasına katkıda bulunmaktır. Okul meclislerini yürüten öğretmenlere yönelik hazırlanan bu kılavuz okul meclisi işleyiş sürecini adım adım takip ederken, her adım için etkinlik ve uygulama önerilerini de içerecek biçimde hazırlanmıştır. Kılavuz kapsamında proje ekibinin yürüttüğü toplantılarda geliştirilen önerilere paralel olarak yapılan pilot uygulamalardaki deneyimlere de yer verilmiştir.

Kılavuzun hazırlanmasında İstanbul Sarıyer İlçesi'nde yer alan beş ayrı ilköğretim okulundaki öğretmenler ve okul yöneticilerinin önemli katkısı olmuştur. Yeniköy Ortaokulu, Sarıyer Ortaokulu, Mehmet Sevim Ulusal İmam Hatip Ortaokulu, Rezaizade Mahmut Ekrem Ortaokulu ve İTÜ Geliştirme Vakfı Okulları Özel Dr. Natuk Birkan İlkokulu ve Ortaokulu'ndan yönetici ve öğretmenlere projeye ve kılavuzun hazırlanmasına dönük katkıları için çok teşekkür ederiz. Ayrıca Sarıyer Belediyesi ve İstanbul Sarıyer İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü'ne projeye yönelik destek ve teşvikleri konusunda teşekkürlerimizi sunarız.

Öğrenci Katılımı: Katılabilen öğrencilerimizden misiniz?

Çocukların katılımı temel bir hak olarak uluslararası ve ulusal düzeyde kabul görmüş olmakla birlikte bugün yetişkinler nadiren çocukların görüşlerini dinliyor ve bu görüşlere saygı duyuyorlar. Günümüz toplumunda ve özellikle karar mekanizmalarında çocukların ve gençlerin konumu oldukça geri planda; dolayısıyla ailede, okulda, iş yerinde, yaşadıkları mahallede, izledikleri medyada, kısacası buldukları her yerde kendi hayatları üzerindeki kontrolleri oldukça az.

Çalışmamız çerçevesinde görüştüğümüz öğrencilerden biri şöyle diyor: 'Bence okulun en iyi yönü fikirlerimizin önemsenmesi, yoksa benim için hiç bir anlamı kalmazdı.' Bu yorum eğitim ortamında demokrasinin sağlanması açısından ümit verici. Bir diğer öğrenciyse okul müdürü olsaydınız ne yapardınız, sorusuna şöyle cevap veriyor: 'Öğrencilerin görüşlerine saygı duyar, onları dinlerdim.' Okul yönetimi tarafından dikkate alındığını hissetmeye ihtiyacı var. Okulun daha demokratik olabilmesi için neler olması gerekir sorusuna ise öğrenciler 'herkesin görüşüne önem vermek', 'birbirimizi dinlemek', 'fikirlere açık olmak' ve 'demokrasiyi öğrenmek' gibi yanıtlar veriyor.

Çocuk haklarını koruyan bir ortamın temel gereklerinden biri çocuk katılımının gerçek anlamda hayata geçmesi; yani çocukların görüşlerinin dikkate alınması ve karar mekanizmalarında etkin olmalarının sağlanmasıdır. Çocuklar, kendilerine her şeyin sunulduğu, müdahale edemedikleri, değiştiremedikleri ya da pasif oldukları ortamlarda ve durumlarda tam olarak gelişemezler. Gelişim, hem bireysel hem de toplumsal bir süreçtir. Çocukların toplumsal yaşama katılımı gerçekleştiğinde, sahiplenme ve sorumluluk duyguları artar; kendilerine değer verildiği duygusu gelişir.

Ayrıca kendilerine güvenleri, inisiyatif alma, karar verme, ekip çalışması, müzakere, sorun çözme ve etkileme becerileri artar.

Okul ortamında öğrenci katılımının gerçek anlamda hayata geçmesi çok önemlidir. Howe ve Covell (2005), demokratik bir okul ortamında haklarını öğrenen çocukların özgüvenlerinin; azınlık mensubu ve engelli çocukları kabullerinin arttığını, haklara saygı tutumu geliştirdiklerini, daha sorumlu davranışlar sergilediklerini, akran zorbalığı ve alay etme davranışlarının azaldığını göstermiştir.³

Öğrenci katılımı ne zaman olmaz?

- Öğrenciler öğretmenin bilgisiyle doldurulacak pasif alıcılar olarak kabul ediliyorsa,
- Yetişkin görüşlerini tekrarlamaları bekleniyorsa ya da herhangi bir yetkiye sahip olmadan komitelere dahil olmaları sağlanarak göstermelik katılım biçimleriyle öğrencilerin katkısı en aza indiriliyorsa,
- Öğrencilerin bakış açıları, deneyimleri ya da bilgisi yetişkinlerin süzgecinden geçiriliyorsa,
- Öğrenciler güçlendirilmeden ya da yetişkin desteği almadan çözemeyecekleri sorunlarla baş başa bırakılıyorsa.

Öğrenci katılımı olursa ne olur?

- Öğrenciler okulun iyileştirilmesi için yetişkinlerle birlikte çalışan ortaklar olur,
- Öğrenciler okulun karşı karşıya olduğu öğrenme ve eğitime ilişkin temel meselelere yönelik çözüm üretme konusunda yetkin ve yetki sahibi olur,
- Öğretmenler ve yöneticileri de kapsamak kaydıyla okullar, okulun gerçek sahibi olan öğrencilere karşı sorumlu hisseder,
- Okulun dönüştürülmesine ilişkin plan ve projelerde öğrenci-yetişkin ortaklıkları her zaman için baş rolü oynar.

3 Uluç, F. (2008). İlköğretim Programlarında Çocuk Hakları, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Yönetimi ve Planlama Bölümü, Yayınlanmamış Doktora Tezi , Ankara. s. 78

Katılım Merdiveni ⁴

8. Genç başlatıyor, yetişkin katılıyor

7. Yetişkin ve genç beraber

6. Yetişkin başlatıyor, genç katılıyor

5. Danışarak bilgilendirme

4. Bilgilendirerek görevlendirme

3. Göstermelik katılım

2. Dekorasyon

1. Manipülasyon

Katılım Merdiveni

Roger Hart katılımı sekiz basamaklı bir merdivene benzetiyor. Katılım Merdiveni, herhangi bir ortamda çocukların gerçek anlamda katılıp katılmadıklarını anlamak için elverişli bir araçtır. Merdivenin ilk üç basamağını incelediğimizde, çocukları katılıyor sandığımız bazı basamakların aslında 'katılma' anlamına gelmediğini görebiliriz. Basamaklar yükseldikçe gerçek katılım modellerine ulaşılır. Bu merdivende yer alan basamaklar şunlardır:

1. BASAMAK - Manipülasyon: Yetişkinler bazen süreçten ziyade sonuca önem verirler. Bu durum onların çocukları manipüle etmelerine neden olabilir. Örneğin çocukların ellerinde pankartlarla içeriğini anlamadıkları eylemlere katıldıkları durumları buna örnek gösterebiliriz. Çünkü çocuklar hizmet ettikleri amacı anlamadan eyleme dahil olmuştur. Katılım kisvesi altına gizlenen bu tür manipülatif deneyimler çocuklara demokratik bir yaşam kültürü kazandırmak açısından hiç de iyi değildir. Ancak çocuklar eylemin amacını anlıyor ve bilinçli - istekli bir biçimde katılıyorsa katılımdan bahsedebiliriz. Bazen yetişkinler çocukların katılabileceğine, anlayabileceğine ya da yapabileceğine inanmadıklarından dolayı da manipülasyona başvurabilirler. Bu durumda katılımın gerçekleşmesi için öncelikle yetişkinlerin farkındalık düzeyinin yükselmesi gerektiği açıktır.

Çocuklara danışılıp sonra hiçbir geribildirim verilmeyen durumlar da bir başka manipülasyon örneğidir. Herhalde bunun en yaygın yöntemi herhangi bir konuyla ilgili –örneğin yapılacak bir çocuk parkı için- çocuklardan resim çizmelerini istemek ve resimleri topladıktan sonra çocuklara hiçbir geribildirim vermeden parkı planlamaktır. Bu koşulda fikirlerinin nasıl kullanıldığına dair çocukların hiçbir fikri yoktur. Bu deneyimin katılım açısından daha iyi bir versiyonu, çocukların görüşlerini ortaya koydukları çalışmaların – bu örnekte çizdikleri resimlerin- bir içerik analizinin yapılması ve böylece bir oyun parkının tasarımı için temel prensiplere ulaşılmasıdır. Böyle bir içerik analizi Katılım Merdiveninde üç basamak birden ilerlememizi, “danışılarak bilgilendirme” basamağına ulaşmamızı sağlar.

2. BASAMAK - Dekorasyon: Merdivenin ikinci basamağıdır.

Çocuklara çok da anlamadıkları ya da pek fazla söz haklarının bulunmadığı bir amaca hizmet etmek için hazırlanmış tişörtler giydirip, gösteriler yaptırmak bu basamaktaki deneyime örnektir. Çocuklara neden katıldıklarını sorduğunuzda amaca hizmet etmekten ziyade güzel bir şeyler içmek, televizyona çıkmak ya da güzel bir gösteri yapmak için orada olduklarını söylerler. Dekorasyon basamağının manipülasyon basamağından bir adım daha ileride olmasının nedeni yetişkinlerin çocukları bilinçli olarak amaca hizmet ediyormuş gibi göstermeye çalışmamalarıdır. Çocuklar sadece dekoratif bir öge olarak dolaylı bir biçimde amaca hizmet ederler.

3. BASAMAK - Göstermelik Katılım (Maskotluk): Maskotluk

basamağında çocuklara söz hakkı tanınmış gibi yapılır ama aslında çocuklara seçme ya da görüş oluşturma şansı verilmez. Toplumsal süreçlerde çocukların maskot olarak kullanıldığına sık sık şahit olabiliriz. Zaten çoğu yetişkine göre çocukların öncelikli yararı için katılımlarını gözardı etmek doğal bir şeydir. Hepimiz bazı konferanslarda yetişkinler tarafından çocukları temsil etmek için seçilmiş, ancak konuya dair hiçbir hazırlığı bulunmayan ya da bir başkası tarafından hazırlandığı belli bir metni okuyan "eli yüzü düzgün" çocuklarla karşılaşmışızdır. Bu durumda gerçek bir çocuk katılımından ziyade "maskot" çocuklardan bahsediyoruz demektir.

4. BASAMAK - Bilgilendirilerek Görevlendirilme: Merdivenin

dördüncü basamağıdır. Herhangi bir projenin asgari düzeyde katılımcı bir proje olması için temel bazı koşullar vardır. Çocukların projenin amaçlarını anlamaları; onların katılımı açısından kararları kimin, neden aldığını bilmeleri; projede anlamlı bir rolleri olması ve bunlara göre kendi istekleriyle projeye dahil olmaları. Bilgilendirilerek görevlendirilme basamağında bu koşullar gerçekleşir. Çocukların bilgilendirilerek görevlendirildikleri pek çok çalışmaya

rastlayabiliriz. Örneğin New York'ta yapılan Birleşmiş Milletler Dünya Çocuk Zirvesi'ne katılan çocukların deneyimi bu açıdan iyi bir örnek oluşturur.

5. BASAMAK-Danışılarak Bilgilendirme: Merdivenin beşinci basamağında çocuklar büyüklere danışmanlık yaparlar. Süreç yetişkinler tarafından tasarlanmıştır ve yetişkinler tarafından yürütülür ancak çocuklar süreci anlarlar ve görüşleri ciddiye alınır. Örneğin merkezi New York'ta bulunan Nickelodeon isimli televizyon kanalındaki programların çocuklardan danışmanlık alınarak planlanması danışılarak bilgilendirme deneyimine iyi bir örnek oluşturur.

6. BASAMAK-Yetişkinlerin Başlattığı Kararların Çocuklarla Birlikte Alındığı Süreçler: Merdivenin bu basamağı gerçek katılımı ifade eder çünkü her ne kadar bu basamaktaki süreçleri yetişkinler başlatmış olsa da, çocuklar karar mekanizmasında yer almaktadır. Bir çok toplumsal proje toplumda yaşayan herkesi kapsıyor olsa da katılım açısından en şanslı yaş grubu genelde 25 ila 60 yaş arasındadır. Toplumsal süreçlere sadece bu yaş grubunun değil; daha gençlerin, daha yaşlıların ve herhangi bir nedenle dışarıda kalabilecek tüm grupların katılımını da sağlamak gerekir.

7. BASAMAK-Çocukların Başlattığı ve Çocukların Yürüttüğü Süreçler: Katılım merdiveninin yedinci basamağıdır. Bu süreci çocuklar kendileri başlatırlar ve sürdürürler. Yine de çocukların başlattığı toplumsal projelerin sayısının çok da fazla olmadığını itiraf etmemiz gerekir. Bunun temel nedeni yetişkinlerin gençlerin inisiyatif almasına çok açık olmayışıdır. Oysa uygun koşullar sağlandığında, çok genç yaşta çocuklar bile geniş gruplarda işbirliğiyle çalışabilirler. Okulda çocukların talebi ve inisiyatifleriyle kurulacak bir fotoğraf kulübünü bu basamaktaki bir deneyime örnek gösterebiliriz.

8. BASAMAK- Çocukların Başlattığı, Kararların Yetişkinlerle

Birlikte Alındığı Süreçler: Bu basamak ise merdivenin en üst basamağıdır. Bu basamakta çocuklar bir işi yürütmeye karar verirler ve yetişkinlerden destek alırlar. Bu basamakta yaşanabilecek bir katılım deneyimi için Türkiye’den bir örnek; Küçükçekmece Kartaltepe semtinde oyun parkları Nikah Salonu inşaatı nedeniyle ellerinden alınan çocukların topladıkları imzalarla Belediyeye başvurarak oyun parkı sözü almalarıdır. Malesef buna benzer katılım örnekleriyle çok nadiren karşılaşırız. Bunun nedeni çocukların isteksizliğinden ziyade çocukların katılımına önem ve öncelik veren yetişkinlerin sayısının az oluşudur. Bu basamaktaki katılım deneyiminin yaygınlaşabilmesi için, çocukların enerjisine ve hevesine cevap veren; potansiyellerini açığa çıkarmaları için onlara destekleyen yetişkinlerin sayısının artmasına ihtiyacımız var.

İşin başında, okul ortamında çocuk katılımını gözeten bir yaşam kültürü oluşturma fikriyle yola koyduğumuzu söylemiştik. Bunun için okul meclisini katılım merdiveninin üst basamaklarına kurmayı sağlayacak koşulları yaratmayı başarmamız lazım. Bu ortamı oluşturmayı ve korumayı üstlenen sorumlu öğretmenlerin işi ise her zaman çok kolay olmayabilir!

Katılımın Bir Aracı Olarak Okul Meclisleri

Okul meclisleri çocuklara söz hakkı tanır; onlara okul yönetimi ve öğretmenlerle birlikte okulu iyileştirme olanağı verir. Olumlu, destekleyici ve farklılıklara saygılı bir okul ortamı oluşmasına katkıda bulunur. Öğrenci katılımının temel bir aracı olan okul meclisleri okul içindeki öğrenci-yetişkin ilişkilerinin güçlendirilmesi ve zorbalığın önlenmesinde de önemli rol oynar. Öğrencilerin eğitim kazanımlarını güçlendirir; etkileşimli öğrenme ortamları yaratır. Öğrencilerde aktif yurttaşlık, sorumluluk, hesap verebilirlik gibi tutumları; iletişim, liderlik, planlama, proje yönetimi gibi becerileri geliştirir.

Okul meclisi, öğrenciler için oluşturulmuş onların okul yönetimine katılmasını sağlayan temsili bir yapıdır.

Okul meclisi ne işe yarar?

- Okul içinde öğrencilerin gündelik yaşamlarında karşılarına çıkan problemleri çözmelerini sağlar,
- Okulu öğrenciler için daha olumlu bir yer haline getirir,
- Okulun öğrenciler tarafından etkin bir şekilde temsilini sağlar,
- Okuldaki öğrencilerin ve yetişkinlerin karar vermek için uzlaşmaları gerektiğini fark etmelerini sağlar,
- Öğrencilerin oy verme ve seçim sistemini deneyimlemelerini sağlar,
- Öğrencilerin sorumluluk almasını, okul içindeki yaşama dair öneriler getirerek bunların uygulanabilirliğini araştırmalarını sağlar,

- Öğrencilerin argüman geliştirmeyi ve belirledikleri meseleye ilişkin olası tüm sorulara yanıt aramayı öğrenmelerini sağlar,
- Öğrencilerin birbirlerini daha yakından tanımalarını sağlar,
- Öğrencilerin birbirleriyle ve okuldaki yetişkinlerle aralarındaki iletişimi iyileştirir; eşitler ilişkisi kurulmasını sağlar,
- Öğrencilerin desteklendiklerini ve ‘arkalarında birleri olduğunu’ hissetmelerini sağlar,
- Öğrencilerin geliştirdikleri projeleri deneyimlemelerine ve sonuçlarını değerlendirerek hedeflerini gözden geçirmelerine olanak yaratır,
- Öğrencilerin okul içindeki politika geliştirme süreçlerine katkıda bulunmalarını sağlar, (örneğin zorbalığı önleme, okul içinde şiddeti azaltma gibi)
- Öğrencilerin kendi geliştirdikleri kural ve politikaların takipçisi olmalarını sağlar,
- Hem bireysel olarak hem de sınıf içindeki potansiyellerini keşfetmelerini sağladığından dolayı akademik başarının artmasına katkıda bulunur,

Türkiye’de ilk ve orta öğretimde 2004 yılında başlatılan Demokrasi Eğitimi ve Okul Meclisleri Projesi konuya ilişkin bir yönetmelikle sistematik hale getirilmiş, bu yönetmelik çerçevesinde her sınıf düzeyinde okul meclisleri kurulmaktadır. Çalışmanın amacı ‘ilk ve ortaöğretim öğrencilerinde seçme ve seçilme kültürünün yerleşmesi, kendi sorunlarını kendi bakış açılarıyla ele almaları, katılım ve hoşgörü anlayışını da içerecek şekilde işlevsel demokrasi bilincinin oluşturulmasını sağlamak ve demokrasi kültürünü toplumun her kesimine yaymak’ olarak belirtilmektedir.

Bu amaca ulaşmak için okul içindeki tüm tarafların işbirliği yapması gereklidir. Okul müdürü ve yardımcılarının, okul öğretmenler kurulunun ve okul aile birliğinin okul meclisine yönelik desteği ve inancı çok önemlidir. Meclis çalışmalarının yürütülmesinde sorumlu öğretmenin yanı sıra diğer öğretmenlerin de yol gösterici olması gerekir

Sürecin temelinde 'güven' yatar. Birbirlerini temsil etme sorumluluğunu aldıklarında, öğrencilerin bunu okullarındaki tüm diğer çocukların öncelikli yararını gözeterek en iyi şekilde yerine getirebileceklerine dair güven duymadığımız sürece okul meclislerini gerçek bir katılım mekanizması haline getirmemiz mümkün değildir.

Okul meclisi kurulduktan sonra meclis üyeleri meclisin rolüne karar vermelidir. Okuldaki öğrencilerin, öğretmenlerin, yöneticilerin ve tüm personelin okuldaki öğrenci meclisinin rolünü biliyor olması meclisin etkinliği açısından çok önemlidir. Öğrencilere okul meclisinin nasıl olmasını isterdiniz sorusunu yönelttiğimizde çoğunlukla 'Keşke okul meclisi (daha çok) çalışsa' ya da 'Keşke okul meclisi dikkate alınsa' gibi yanıtlar veriyorlar. Bu durum okul meclisinin okuldaki yetişkinler ve diğer öğrenciler tarafından pek de dikkate alınmadığını gösteriyor; bu durum da çoğu zaman meclisin rolünün belirlenmemiş ya da okula duyurulmamış olmasından kaynaklanıyor.

Okul meclisi kurmak için neler yapmak gerekiyor?

- Okul meclisinin kurulması için okuldaki mümkün olan en geniş kesimden destek alın. İçinde öğrenciler, öğretmenler, veliler, okul yönetimi ve diğer personel bulunsun.
- 2004 tarihli Okul Meclisleri Yönergesi'ni okuyun.
- Okul meclisine neden ihtiyaç duyulduğunu ve rolünün ne olması gerektiğini araştırın.
- Okul meclisinin büyüklüğü ve yapısına karar verin.
- Seçimleri organize edin ve yapın.
- Okul meclisi üyeleri için eğitimler düzenleyin.
- Okul meclisinin ilk toplantısını planlayın.
- Okul meclisi içinde görev dağılımı yapın.
- Okul meclisinde yapılacak aktivitelere karar verin.
- Okul meclisi için etkin bir iletişim sistemi oluşturun ve uygulayın.

Kılavuzu Kullanırken

Bu kılavuz ortaokul düzeyinde kurulan okul meclislerinde kullanılmak üzere hazırlanmıştır. İlk bölümlerinde öğrenci katılımına ve okullarda neden okul meclisleri bulunması gerektiğine değinen kılavuz, etkin bir okul meclisi uygulaması için hem okul meclisinin kuruluşuna, hem de işleyişine ilişkin öneriler içermektedir.

Demokratik okullara ve okul meclislerine ilişkin temel bilgileri içeren ilk bölümlerin ardından, okul meclisine ilişkin zaman planı ve sürecin paylaşıldığı, sonrasında da okul meclisine ilişkin kuruluş ve uygulama adımlarının yer aldığı bölümleri okuyabilirsiniz. Kılavuzun en sonunda uygulama için yararlı eklere yer verilmiştir.

Kılavuz öğretmenlere yönelik hazırlanmış olmakla birlikte öğrenciler, okul yöneticileri ve okul meclislerinin kurulması ve iyileştirilmesiyle ilgilenen diğer herkes tarafından da kullanılabilir. Kılavuzda yer alan etkinliklerin tümü en fazla 40 dakika süren etkinliklerdir ve bir öğretmenin yönlendirmesini gerektirmektedir. Kolaylaştırıcı bir öğretmen olacak şekilde planlanmıştır ama öğretmenin meclis başkanlarıyla işbirliği yaparak etkinlikleri yürütmesi mümkündür. Meclisten sorumlu öğretmenler kitapta sunulan örnek şablonları kullanabilir ya da kendi şablonlarını tasarlayabilirler.

Sorumlu olan öğretmenin kılavuzda yer alan etkinliklerin tümünü uygulaması zorunluluk değildir. Meclis çalışmaları için destekleyici olacağını düşündüğünüz etkinlikleri ihtiyaca uygun olarak uygulayabilirsiniz.

Okul meclisi sorumlusu olarak öğretmenlerin rolü:

- Okul meclisinin okul içinde görünürlüğünü ve desteklenmesini sağlamak
- Okul meclisine tavsiyelerde bulunmak
- Öğrencilerle okul yönetimi ve öğretmenler arasında bağlantı kurmak
- Gerekli olduğunda öğrenci meclisi toplantılarına katılmak, bilgi ve destek sunmak
- Öğrenci meclisi üyelerine yönelik eğitimler ve atölyeler yapmak
- Okul yönetimiyle ilişkilerinde okul meclisine yol göstermek
- Öğretmen toplantılarına okul meclisi gündemindeki konuları taşımak
- Öğretmen toplantılarına okul meclisi üyelerinin katılımını sağlamak için öğretmenlerle öğrenciler arasında aracılık yapmak
- Okul meclisini güçlendirmek
- Okul meclisinin okul yaşamının her yönüyle ilişkili bir yapı haline gelmesini sağlamak
- Okul yönetim toplantılarında okul meclisinde tartışılan meselelerin gündeme alınmasını sağlamak
- Okul meclisinin ve öğrenci temsilcilerinin gelişimini izlemek ve değerlendirmek

Kitapta kılavuzda yer alan etkinliklerin pilot uygulamalarının yapıldığı Sarıyer İlçesi'ndeki beş ayrı ortaokulun deneyimlerinden alıntılar da bulunmaktadır. Pilot okullar farklı öğrenci mevcuduna sahip okullardaki uygulamaların deneyimlenmesi ve gerekli uyarlamaların yapılabilmesi amacıyla mevcudu değişen okullar arasından seçilmiştir. Uygulamayı yapan tüm okullarda okulun ihtiyaçlarına göre şekillenen bir uygulama ortaya çıkmaktadır. Bu nedenle, öğretmen ve öğrenciler tarafından süreç uygulanırken yaşanan deneyimlerin kaydedilmesi; deneyimin bir sonraki yıla taşınması açısından çok önemlidir.

Kılavuzda önerilen süreç ve uygulamalar sadece bir öneri niteliği taşımaktadır; öğretmen ve öğrenciler kılavuzun sadece ihtiyaç duydukları bölümlerini kullanabilecekleri gibi; kılavuzun içeriğini geliştirebilir ve eklemeler önerebilirler. Kılavuz ortaokul düzeyi için hazırlanmış olmakla beraber meclisten sorumlu öğretmenlerin önerilen etkinlikleri inceleyerek farklı yaş düzeyleri için uyarlamalar yapmaları mümkündür. Geliştireceğiniz yeni uygulama önerilerini ve eklemeleri Kılavuzun hazırlanmasında yürütücü rolü üstlenen İstanbul Bilgi Üniversitesi Çocuk Çalışmaları Birimi ile paylaşmanız, yaptığınız katkılarının kılavuza eklenerek yaygınlaştırılması açısından çok önemlidir. Kılavuzun sanal ortamdaki güncel versiyonuna İstanbul Bilgi Üniversitesi Çocuk Çalışmaları Birimi (<http://cocukcalismalari.bilgi.edu.tr>) adresinden ulaşabilirsiniz.

Kılavuz 3 temel bölümden oluşuyor.

OKUL MECLİSLERİ KILAVUZUNA GİRİŞ

Bu bölüm çocuk katılımı, demokratik okullar, okul meclisleri ve Türkiye'deki uygulamalara ilişkin bazı arka plan bilgileri sunmaktadır.

UYGULAMA ADIMLARI

Bu bölüm okul meclislerinin zaman planını ve her adımda uygulanabilecek etkinlikleri içermektedir. Burada Tanıtım Süreci', 'Seçim Süreci', 'Demokrasiyi Tanıma', 'Okul Meclisinin Çalışması' ve 'Kapanış' alt bölümleri yer alıyor.

EKLER

Bu bölüm öğretmenlerin uygulama sürecinde faydalanabilecekleri yararlı ekleri içeriyor. Sunulan ekler arasında oy pusulası örneği, örnek toplantı gündemi, meclis çalışma ilkeleri, iyi toplantı yapmak için öneriler, Milli Eğitim Bakanlığı Demokrasi Eğitimi ve Okul Meclisleri Yönergesi, meclis için geribildirim formu örneği, meclis için kontrol listesi ve konuyla ilgili kurum ve kişiler listesi yer alıyor.

Çocuk Katılımı Sürecinde Temel İlkeler

- Çocukların görünürlüğünü sağlama,
- Çocuklar ve yetişkinler arasında eşitler ilişkisi kurma,
- Çocukları bağımsız birer birey olarak görme,
- Katkılarını ciddiye alma,
- Yapabilirliklerine inanma,
- Seçenek sunmak ve etkili olmalarına olanak sağlama,
- Gelişimlerine uygun olarak onları dahil etme,
- Çocuklar arasındaki çeşitliliği tanıma,
- Çocuklara karşı dürüst olma, hesap verebilir olma
- Kararlarının ya da eylemlerinin sonuçlarını bilmelerini sağlamak
- Çocukların katılım için kapasitelerini geliştirme, onları güçlendirme,
- Çocuk katılımı için zaman, emek ve kaynak harcama,
- Çocukların gönüllü olarak katılması,
- Çocukların katılımının güvenli olması.

Bu yıl bizi neler bekliyor

- ADIM 1
  - TANITIM SÜRECİ
  - İlk 1 ay

- ADIM 2
  - SEÇİM SÜRECİ
  - 1. Ayın sonu

- ADIM 3
  - DEMOKRASİYİ TANIMA-GÜÇLENDİRME EĞİTİM
  - 4. ve 5. hafta

- ADIM 4
  - OKUL MECLİSİ ÇALIŞMA SÜRECİ
  - Yıl boyu

- ADIM 5
  - KAPANIŞ
  - Bir Yılı Bitirirken...

Zaman Çizelgesi

I. Dönem

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	
Okul Meclisi Sorumlu Öğretmenin belirlenmesi																			
Seçimler için tanıtım faaliyetlerinin yapılması				Adım 1 /1.1															
Sınıf Temsilcilerinin Seçimi			2.1																
Sınıf temsilcileri ve sorumlu öğretmen toplantısı(Haftabaşı)				2.2															
Meclis Başkanı Adaylarının belirlenmesi/tanıtılma																			
Meclis Başkanlığı için tanıtım süreci(Pazartesi-Perşembe)																			
Meclis Başkanı Seçimler(Cuma günü)																			
Seçim Sonuçlarının Duyurulması																			
Okul Meclisi'ne yönelik Güçlendirme Eğitimi(Adım 3)						Adım 3													
Düzenli Toplantılar								4.1	4.2	4.3	4.4					4.5			
Okul Yönetimi ve Öğretmenler Kurulu ile Buluşma																			
Okul Aile Birliği ile Buluşma																			
Müdürün Dilek-Şikayet kutusunu açması ve geribildirim vermesi																			

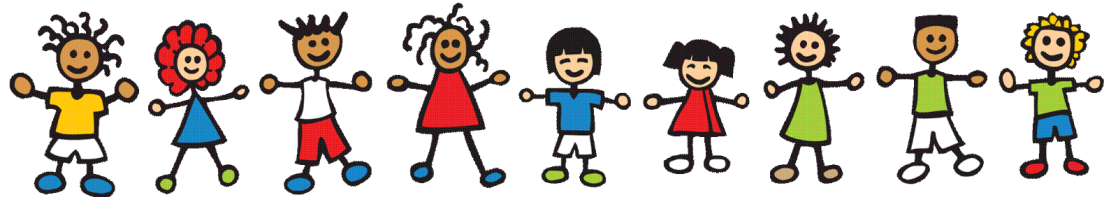

ADIM 1

Tanıtım Süreci

- Amaç
  - ❖ Sınıf Temsilciliği ve Öğrenci Meclisi seçimleri konusunda farkındalık yaratmak.
  - ❖ Öğrencilerin sürece katılımlarını desteklemek
- Hedef Kitle
  - ❖ Tüm okul
- Zamanlama;
  - ❖ Okulun açılışını takip eden 4 hafta
- Akış
  - ❖ CD'de yer alan posterin okul duyuru panosuna ve sınıflara asılması.
  - ❖ Okulun internet sayfası ve varsa okulun sosyal medya sayfalarında tanıtım yapılması
  - ❖ Törenlerde sorumlu öğretmen ve/veya okul yönetimi veya meclis üyeleri tarafından öğrencilere sınıf temsilciliği ve okul meclisinin görev ve işlevlerinin anlatılması.
  - ❖ Sınıf öğretmenleri tarafından sınıflarda yapılacak etkinlikler (Etkinlik 1.1)

Etkinlik 1.1.5

Sınıfın Sesi

Amaç	- Sınıfta öğrencilerden sınıf temsilciliği ve okul meclisi başkanlığı konularında fikir alma - Öğrencilerin konunun üzerine düşünmesini sağlama
Malzemeler	- Farklı renklere post-it - Kalem
Yönerge	- Sınıfı 5-6 kişilik küçük gruplara bölün - Her gruba post-it ve kalem verin - Yanıtlamaları için tahtaya aşağıdaki soruları yazın; - Neden sınıf temsilcilerine ihtiyacımız var? - Neden bir okul meclisine ihtiyacımız var? - Sınıf temsilcisinin görev ve sorumlulukları neler olabilir? - Okul meclisinin ve başkanın görev ve sorumlulukları neler olabilir? - Gruplara bu soruları yanıtlamaları için 15 dk. verin. - Ve ardından her gruptan teker teker her bir sorunun yanıtını okumalarını isteyin. - Bunları tahtaya ya da kağıda not edebilirsiniz.

ADIM 1

Geri Bildirim Notları

- Bu adımda neler yaptım:
- Etkinlikler/materyaller amaca uygun muydu?
- Ekleme istediklerim:

Adım 1

Etkinlik Önerim

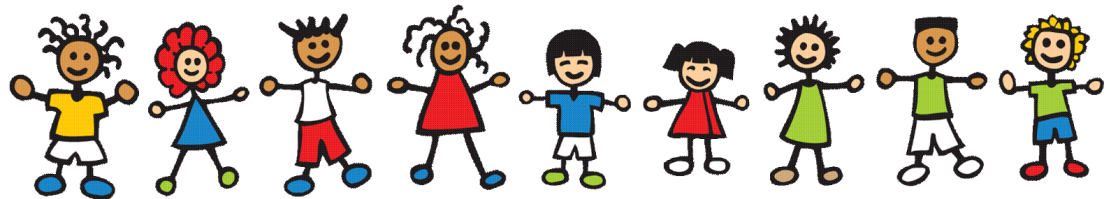
Amaç	
Malzemeler	
Yönerge	

ADIM 2

Seçimler

- Amaç
  - ❖ Sınıf Temsilciliği ve Okul Meclis Başkanı Seçimlerinin tamamlanması
  - ❖ Meclisin oluşturulması
- Hedef Kitle
  - Tüm okul ve okul meclisi
- Zamanlama
  - ❖ Okulların açılmasından itibaren ilk 4 hafta
- Akış
  - Temsilcilerin seçimi
  - Meclisin oluşturulması
  - Adaylık (Meclis Başkanlığı)
  - Seçim kampanyası
  - Okul meclis başkanlarının seçimi
  - Duyuru

Adım 2

1.Sınıf Temsilcilerinin Seçimi

- Amaç
  - Her sınıfın bir kız ve bir erkek öğrenci olmak üzere sınıf temsilcilerini seçmesi
- Zamanlama
  - Okulun 2. haftası
- Akış
  - Okul genelinde tanıtım süreci devam ederken sınıflarda sınıf temsilcilerinin belirlenme süreci başlar.
  - Okulun 2. haftasının ilk günü sınıf temsilciliği için gönüllü aday öğrenciler belirlenir. (Etkinlik 2.1.)
  - Aday öğrencilerin seçim gününe kadar tanıtım süreleri vardır.
  - Sınıftaki öğrenciler seçim günü 1 aday için oy kullanırlar ve seçim sonucunda her sınıf okul meclisinde sınıfı temsil etmek için 1 sınıf temsilcilerini belirler.
  - Oylama kapalı sandık ile yapılır, adaylar dışında 2 öğrenci oyları saymak için görev alır.

Etkinlik 2.1.

Sınıf Temsilciliği de zor işmiş!

Amaç	- Sınıf temsilcilerinin rol ve sorumlulukları üzerine düşünmek - Gönüllü öğrencilerin belirlenmesini kolaylaştırmak - Sınıf temsilcisinin rollerini öğrencilere aktarmak
Malzemeler	- Farklı renklerde post-it - Kalem
Yönerge	- Sınıfı 5-6 kişilik küçük gruplara bölün - Her gruba birer adet Materyal 2.1'den dağıtın - Küçük gruplarda bu liste üzerine tartışmalarını isteyin. Gruplara bunun için 15 dk. verin. - Ardından tüm sınıfa aşağıdaki soruları yöneltin; - Eğer sınıf temsilciliği için aday olsanız sınıfa ne için söz verirsiniz? - Sınıf temsilcisi olarak nasıl birini seçmek istersiniz? - Bu tartışmaların ardından sınıfta kimlerin sınıf temsilciliği için gönüllü olduğunu sorun.

+Materyal 2.1.

Sınıf Temsilcisinin Rol ve Sorumlulukları⁶

- Okul meclisinde sınıfı temsil etmek
  - Bir sınıf temsilcisi sınıfının görüş ve önerilerini dinler ve onları okul meclisine taşır.
  - Ayrıca sınıfı da okul meclisinde neler olduğu konusunda bilgilendirir.
- Sınıfın görüşlerini temsil eder
  - Sınıfta yapılacak toplantılarda sınıfın ihtiyaçlarını anlamaya çalışır.
  - Ayrıca öğrencilerden bireysel görüş ve önerilerini de alır ve bunları meclise aktarır.
- Sınıfı haberdar eder..
  - Okul meclisi toplantılarından hemen sonra sınıfa toplantıda konuşulanları aktarır.
  - Önemli durular varsa bunları sınıf panosuna asar.
  - Toplantı başlıkları ile ilgili sınıftaki öğrencilerin sorularını yanıtlar.
- Bir sınıf temsilcisinde olması beklenen özellikler;
  - Sözüne sadıktır; verdiği sözleri ve sorumlulukları yerine getirir. Toplantılara düzenli katılır.
  - Adildir; farklı fikirde olsa da sınıftan gelen görüşleri meclise taşır. Sınıftaki herkese eşit söz hakkı tanır.
  - Arabulucudur; sınıftaki farklı görüşleri dinler ve bu görüşler arasında uzlaşa sağlamaya çalışır.
  - İyi bir dinleyicidir.
  - İyi bir konuşmacıdır; sınıfın görüşlerini açık ve net bir biçimde okul meclisinde ifade eder.
  - Dikkatlidir; sınıf ve okul meclisi arasında bilgisini akışını düzenli sağlar.
  - Güvenilirdir; okul meclisinde kişilere özel ve gizli bir konu konuşulduğunda bunu diğer öğrencilerle paylaşmaz.

⁶ The National Children's Office, *Second-Level Student Councils Resource Pack*, Dublin 2006, *Class Representative on the student council, (syf. 47.) materyalinden uyarlanmıştır.*
http://www.studentcouncil.ie/sites/default/files/SCL_ResourcePack-ENG.pdf

Adım 2

2.Meclisin ilk toplantısı ve Meclis Başkan Adaylarının belirlenmesi

- Amaç
  - Sınıf Temsilcileri seçiminin ardından okul meclisinin toplanarak tanışması
  - Öğrencilerin, okul meclisinin görev ve sorumlulukları ve çalışma alanları konusunda bilgilenebilmesi
  - Öğrencilerden beklenti alınması
  - Meclis başkan adaylarının belirlenmesi
- Zamanlama
  - Okulun 3. haftası/Sınıf temsilcilerinin seçimini takip eden hafta
- Akış;
  - Tanışma
  - Öğrencilerden meclis ve sınıf temsilciliği ile ilgili beklentilerin alınması
  - Öğrencilerin okul meclisi ve başkanlık divanı konusunda bilgilendirilmesi
    - Başkan adayları belirlenirken her başkan adayı kendisi ile birlikte seçime girecek listesini de belirler. Listesinde olması gerekenler şöyledir;
      - 1 başkan
      - 2 başkan yardımcısı (başkandan ve birbirlerinden farklı sınıf düzeylerinde)
      - 1-3 katip üye olmak üzere her liste en az 4 en fazla 6 kişiden oluşur.
  - Meclis başkan adaylarının ve listelerinin belirlenmesi
  - Adayların ve meclis üyelerinin propaganda-tanıtım- ve seçim süreci ile ilgili bilgilendirilmesi (Etkinlik 2.2.)
  - Meclisi üyeleri arasında seçim sürecindeki görev dağılımının yapılması
  - Öğrencilerle birlikte seçim takviminin belirlenmesi.

Etkinlik 2.2.

Seçim Kampanyası-Kampanya Kontratı

Amaç	Okul meclisi tarafından seçim kampanyası ve tanıtım süreci ile ilgili ilkelerin belirlenmesi
Malzemeler	- Büyük boy kağıt - Kalem
Yönerge	- Okul meclisi üyelerinden seçim kampanyası boyunca başkan adaylarının uyması gereken ilkeleri içeren bir kontrat hazırlamaları istenir. - Ancak herkes tarafından kabul edilen öneriler kontrata yazılacaktır. - Öğrencilerden gelmediği takdirde tanıtım kampanyası sırasında hediye dağıtım yapılamayacağı, adayların yerine getirilmesi mümkün olmayan vaatlerde bulunmaması gerektiği gibi konuların da listeye eklenmesi için siz de öneri sunabilirsiniz.

Adım 2

3. Okul Meclisi Başkanı Seçimleri

- Amaç
  - Tüm öğrencilerin katılımıyla okul meclis başkanlarının seçilmesi
- Zamanlama
  - Okulun 4. haftası/okul meclisi ile yapılan ilk toplantıdan 2 hafta sonra
- Akış
  - Tüm okul için uygun bir gün belirlenir.
  - Okul meclisi görevli öğrencileri ve okul meclisi sorumlu öğretmeni tarafından tüm okuldaki öğrenci sayısı kadar oy pusulası hazırlanır. (EK 1)
  - Seçim sandıkları hazırlanır.
  - Belirlenen gün veya saatler içinde tüm öğrenciler oy kullanır.
  - Oy işlemi bittikten sonra oy sayımına geçilir.
  - En çok sayıda oy alan bir kız ve bir erkek öğrenci okul meclisi eş başkanları olarak belirlenir.
  - Seçilen meclis başkanları o hafta duyuru panoları, internet sayfası ve törenlerde tüm okula duyurulur.

Adım 2

4.Okul Meclisinin Okula Tanıtılması

- Amaç
  - Okul meclisinin ve başkanlık divanının okula duyurulması
- Zamanlama
  - Seçimlerin gerçekleştiği hafta
- Akış
  - Seçimlerin tamamlandığı hafta ya da takip eden hafta okul meclisi tüm okulun birlikte olduğu bir törende okula tanıtılır.
  - Okul meclisi sorumlu öğretmeni meclis üyeleriyle birlikte meclisteki öğrencilerin isim ve resimlerinin bulunduğu ve tüm okulun görebileceği bir pano hazırlayabilir.
  - Ayrıca meclisin oluşmasını takiben öğrenci meclisi öğretmenler kurulu vb. bir toplantıya dahil edilerek tüm öğretmenlerin de meclisi yakından tanımasını sağlanabilir.

ADIM 2

Geri Bildirim Notları

- Bu adımda neler yaptım:
- Etkinlikler/materyaller amaca uygun muydu?
- Ekleme istediklerim:

Adım 2

Etkinlik Önerim

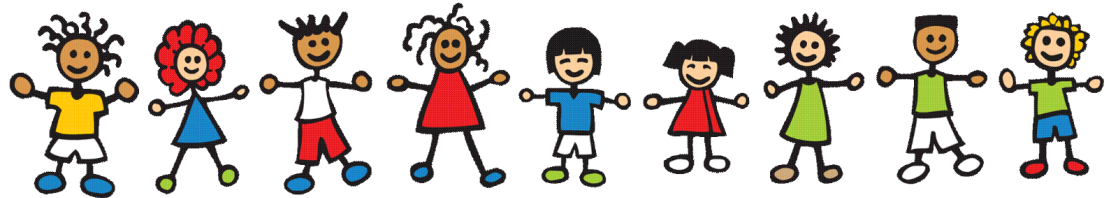
Amaç	
Malzemeler	
Yönerge	

ADIM 3

Demokrasiyi Tanıma

- Amaç
  - ❖ Mecliste yer alan öğrencilerin tanışması ve kaynaşması
  - ❖ Çocuk katılımı üzerine düşünme
  - ❖ Demokratik ve katılımcı karar alma mekanizmaları üzerine düşünme
  - ❖ Birlikte karar alma pratikleri geliştirme
- Hedef Kitle
  - Öğrenci meclisi üyeleri
- Zamanlama
  - ❖ Öğrenci meclisi ve meclis başkanlığı seçimlerini takip eden hafta/haftalar
- Akış
  - ❖ Etkinlikler sırasıyla Adım 3 bölümünde yer almaktadır.

Etkinlik 3.1.

İnsan Tombalası⁷

Amaç	Okul meclisi üyelerinin tanışması ve kaynaşması
Malzemeler	- Tüm öğrencilere birer adet insan tombalası çıktısı (materyal 3.1.) - Tüm katılımcıların isimlerinin yazılı olduğu küçük kağıtlar - Kağıtların içine atılabileceği bir torba ya da kese.
Yönerge	- Tüm öğrencilere insan tombalası çizelgesi dağıtılır. -Daha sonra öğrencilerden birbirleriyle konuşarak her kutuya bir kişinin ismi, bir soru ve o sorunun yanıtı gelecek şekilde çizelgeyi doldurmaları istenir. - Çizelgede aynı insanın ismi iki defa bulunamayacaktır. - Amaç katılımcıların mümkün olduğu kadar çok kişiyle konuşup ismini ve özelliklerini öğrenmesidir. Bunun için 10 dk. süre verilir. - Ardından yürütücü keseden teker teker isim çekerek çıkan isimle konuşan kişilerin neler öğrendiğini okumaları ister. - Yatay olarak ilk sırayı kapatan önce 1. çinko, yatay olarak iki sırayı önce kapatan 2. çinko, tüm isimleri çıkan ilk kişi de tombala yapmış olur.

Materyal 3.1.

İnsan Tombalası

Etkinlik 3.2.

Nerede Duruyorsun?⁸

Amaç	• Katılımla ilgili farkındalık sağlama • Tartışma ve ikna becerilerini geliştirmek
Malzemeler	• Tartışılacak cümlelerin çıktısı
Yönerge	• Öğrenciler ayağa kalkarlar sınıf katılıyorum-katılmıyorum bölümleri olmak üzere ikiye bölünür. • Öğretmen birinci yargıyı okur ve öğrencilerin görebileceği şekilde tahtaya yazar • Öğrenciler yargıya katılıyorsa 'katılıyorum' katılmıyorsa 'katılmıyorum' bölümüne geçenler. Kesin bir kararı olmayanlar ise ortada yer alırlar. • Yargı üzerinden karşılıklı olarak neden katıldıklarını ya da neden katılmadıklarını tartışırlar. • Her cümle için aynı şey tekrarlanır. • Tartışma aşaması bittikten sonra aşağıdaki gibi sorular sorarak etkinlik katılımı ilişkilendirilir; • Bu sorular arasında herhangi bir bağlantı gördünüz mü? • Okulda ya da başka yerlerde (aile, mahalle, arkadaş ortamı gibi) kararlara katılabiliyor musunuz? • Katılımı sağlayabileceğiniz kimi yeni alanlar düşünebiliyor musunuz? • Sizce katılım hakkı çocuklar için neden önemli? • Katılımın her çocuğun hakkı olduğunu vurgulayın ve ardından ÇHS'nin 12. maddesini okuyun.

⁸ Avrupa Konseyi, Pusulacık: Çocuklar için insan hakları eğitimi kılavuzu/Nancy Flowers, Çeviren: Metin Çulhaoğlu. İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları. Nerede Duruyorsunuz (syf. 147) etkinliğinden uyarlanmıştır.

Materyal 3.2.

Nerede Duruyorsun Cümleleri

- Çocukların seçimlerde oy verme hakkı olmalıdır
- Okullarda sadece çalışkan öğrenciler görüşlerini söyleyebilir
- Sınıfta istediğim konuyu gündeme getirebilirim
- Okul meclisleri, okulun demokratikleşmesine katkıda bulunur
- Çocuklar seçimlerde oy kullanabilir
- Okulun demokratik olmasından öğrenciler sorumludur
- Okul meclisleri olmasa da olur
- Demokrasi seçim yaparak sağlanır

Etkinlik 3.3.

Okulun Vatandaşları⁹

Amaç	• Öğrencilerin okulun bir parçası olduklarını fark etmeleri
Malzemeler	• Büyük kağıtlar, kalem
Yönerge	• Öğrenciler öncelikle okulda hak ve sorumlulukları olan kişileri (öğrenciler, öğretmenler, yöneticiler, görevliler, aileler, vb.) listelerler. • Daha sonra öğrenciler küçük gruplara ayrılır ve her birine bir kişi verilir ve o kişi/kişilerin hak ve sorumluluklarını listelemeleri istenir. • Ardından listeler okunur ve tanımlanan her bir rol ve sorumluluk için öğrenci meclisinin nasıl bir rolü olabileceği üzerine konuşulur. • Burada çıkanlar öğrenci meclisinin rolünün belirlenmesini konuşmak için saklanır. (Adım 4, Etkinlik 4.1) • Uygulayıcı tüm katılımcılardan görüş alarak ve herkesin sıralamasını önemseyerek grup kararını oluşturmaya çalışır ve bu da tahtaya yazılır.

Etkinlik 3.4.

Denizde kaybolsak...¹⁰

Amaç	Okul meclis başkanının meclis üyeleri ile birlikte ortak karar vermesini sağlamak.
Malzemeler	- Tüm öğrenciler için birer adet Materyal 3.3 çıktısı - Öğretmenin elinde bulunacak gerçek sıralama
Not	Bu etkinliği meclis başkan/başkanlarının yürütmesi istenir. Öğretmen destek verir.
Yönerge	- Uygulayıcı öğrencilere Büyük Okyanusun ortasında kaybolduklarını ve küçük bir botta olduklarını söyler. - Ve öğrencilere materyal 3.3'ün çıktılarını dağıtır. - Öğrencilerden öncelikle bireysel olarak yanlarında olmasını istedikleri/önemsedikleri şeylerin sıralamalarını yapmasını ister. - Öğrenciler her bir parçanın yanına 1'den 15'e kadar numaralar yazar kendi sıralamalarını yaparlar. - Ardından uygulayıcı herkesin aynı botta olduğunu hatırlatarak şimdi de bu parçaların sırlaması için bir grup kararı vermeleri gerektiğini söyler. - Bu defa tüm grup öncelikli olmasını istedikleri parçalara karar verecektir.

Etkinlik 3.4.

Denizde kaybolsak...

Yönerge

- Grup kararının da verilmesinin ardından öğretmen aşağıdaki soruları sorarak grupta karar alma üzerine öğrencilerin düşünmesini sağlar.
  - Bireysel kararlarınızla grup kararı benzeşiyor mu?
  - Kendinizi grubun dışında hissettiniz mi?
  - Sizce grup sıralaması yapılırken herkesin görüşüne yer verildi mi?
  - Yer verilmediyse sizce grupta ortak kararları hepimizin hemfikir olacağı şekilde nasıl alabilirdik?

Materyal 3.4.

Sıralama Kağıdı

Parçalar	Bireysel Sıralama	Grup Sıralaması
Dürbün		
Ayna		
25 lt'lik Su		
Sinek kovar		
Büyük Okyanus Haritası		
Rahat bir koltuk		
10 lt benzin		
Küçük radyo		
Köpek Balığı Radarı		
5 mt. halat/ip		
2 kutu çikolata		
Olta		
2 lt. Meyve suyu		
14 günlük 1 paket kumanya		
Pusulâ		

Etkinlik 3.5.

Meclis Çalışma İlkelerini Oluşturma

Amaç	• Öğrencilerin meclisin çalışma ilkelerine hep birlikte karar vermesi. • Uygulanabilir ve kullanılabilir çalışma ilkeleri ortaya çıkarmak.
Malzemeler	• Materyal 3.5'in çıktısı
Yönerge	• Öğrencilere etkinliğin amacını anlatın. • Ardından öğrencileri küçük gruplara ayırın • Gruplara materyal 3.5'in çıktılarından dağıtın ve grup olarak materyalde yer alan başlık ve sorular üzerine düşüncelerini ve her biri için öneriler geliştirmelerini isteyin. • Küçük grupların çalışması bittikten sonra bu defa başlıklar üzerinden hep birlikte geçeceğinizi ve küçük grup çalışmalarından önerileri buralara yazacağınızı söyleyin. • Materyalde yer alan her başlığı teker teker konuşun ve öğrencilere ilke olarak eklemek istedikleri başka bir şey olup olmadığını sorun. • Bir ya da bir kaç öğrenciden ilke olarak belirlenen şeyleri not almalarını isteyin. Ve ilkeleri tüm meclis ortak karar verdiğinde kabul edeceğinizi belirtin. Bu ilkelerin bundan sonra tüm meclis üyeleri için bağlayıcı olacağını da hatırlatın. • Öğrencilerin ilkeleri rahat belirlemeleri ve üzerine tartışarak ortak karar verebilmeleri için bu etkinliği iki ders saatinde de uygulayabilirsiniz.

Materyal 3.5.

Meclis Çalışma İlkeleri İçin Örnek Başlıklar¹¹

- Öğrenci meclisin çalışma alanı
  - Sorumluluk alanları
- Öğrenci meclisinin yapısı
  - Kimlerden oluşur?
- Çalışma Dönemi
- Alt komiteler
  - Meclisin hangi alt komitelerle çalışacağı
- Toplantı ve toplantıda karar alma
  - Meclis ne sıklıkla toplanır?
  - Mecliste kaç kişi olursa meclis karar alabilir?
  - Karar kaç kişinin oyuyla alınabilir?
- Gündem belirleme
  - Meclis gündemi nasıl ve kimler tarafından belirlenir?
- İletişim
  - Meclisin iç iletişiminden kim/kimler sorumlu?
  - Meclisle ilgili okulla kurulacak iletişimden kim/kimler sorumlu olacak?
- Meclis üyelerinin meclisten çıkarılması ya da ayrılmak isteyenler
  - Biri meclis üyeliğinden nasıl çıkarılabilir?
  - Biri meclis üyeliğinden kendi çıkmak istersen bu nasıl yürütülür? Ve yerine kim gelir?
- Meclisten sorumlu Öğretmen
  - Meclisten sorumlu öğretmenin rol ve sorumluluğu ne olmalıdır?

¹¹ The National Children's Office, *Second-Level Student Councils Resource Pack*, Dublin 2006 Sample Constitution (syf. 74,) etkinliğinden uyarlanmıştır.

http://www.studentcouncil.ie/sites/default/files/SCL_ResourcePack-ENG.pdf

Etkinlik 3.6.

Okul Meclisinin Logosunu Seçiyoruz!¹²

Amaç	• Öğrencilerin karar verme mekanizması olarak doğrudan demokrasi, temsili demokrasi ve katılımcı demokrasi sistemlerini tanınması ve deneyimlemesi
Malzemeler	• Logo örnekleri • Kağıt ve kalemler
Yönerge	• Öğrencilere okul meclisi için logo çalışmaları geldiğini söyleyin ve logo örneklerini gösterin. Hepsinden logoları incelemelerini ve onlara en uygun gelen logoyu kağıda yazmalarını istediğinizi söyleyin. Seçtikleri logoyu neden seçtiklerini de kağıda not etmeleri gerekiyor. Birden fazla logo seçmeleri mümkün değil. • Herkes logosunu seçtikten sonra öğrencilerin hepsinin hangi logoyu ve neden seçtiğini açıklamasını isteyin. Öğrencilerin çoğunluğu belli logolarda yoğunlaşmış olabilir. Yine de tek bir logo seçmek büyük olasılıkla mümkün olmayacaktır. Bir başka yöntem belirleyeceğinizi belirtin. • Şimdi sınıf içindeki öğrencilerden üç ya da dört temsilci seçmeniz gerekiyor. Bunun için gönüllü olanlar var mı diye sorun. Gönüllü olanlar arasından diğer öğrencilerin de onayını alarak temsilcileri belirleyin. Seçilen temsilcilere kimsenin itirazı olmaması önemlidir. Halihazırda meclis başkanı ya da yardımcısı olan öğrenciler de seçilebilir.

¹² Bu uygulama Toplum Gönüllüleri Vakfı, 5 Anahtar Sistemi'nin, Sivil Toplum ve Gönüllülük temalı Mavi Anahtar Eğitimi'nin "Logomuz Ne Olsun" uygulamasından uyarlanmıştır.

Etkinlik 3.6.

Okul Meclisinin Logosunu Seçiyoruz!

Yönerge

- Temsilciler seçildikten sonra onları tahtaya davet edin. Bir önceki karar aşamasında herkesin görüşlerini tek tek duyduklarını, dolayısıyla temsilciler olarak sınıf adına karar vermeleri gerektiğini belirtin. Bir- iki dakikalık düşünme süresi verin. Bu süreçte hangi logoyu seçeceklerine karar versinler. Sonrasında her biri tek tek hangi logoyu seçtiklerini açıklasınlar ve nedenlerini söylesinler. Çok büyük olasılıkla bu defa da tek bir logo üzerinde karar kılmak mümkün olmayacaktır.
- Temsilciler seçimlerini gerekçelendirirken temsil ettikleri diğer öğrencilerin görüşlerini dikkate alıp almadıklarını sorgulamaya dikkat edin.
- Karar verilememiş olduğundan dolayı şimdi de bir başka karar verme yöntemi deneyeceğinizi söyleyin. (Tüm öğrenciler tek bir logoda anlaşmış olsalar bile bu yöntemi deneyin.)
- Temsilciler dışındaki tüm öğrencileri 3-4 ya da 5 kişilik gruplara bölün. Bu defa her grup kendi aralarında tartışarak logo belirlemeye çalışsın ve bu arada temsilciler tüm grupları tek tek dolaşarak tartışmaları dinlesin ve gerektiğinde katılsın. Temsilciler tüm gruplarla görüşmelerini tamamladıktan sonra tekrar tahtaya geçsinler. Her bir grup tüm temsilcilerin duyacağı şekilde kararını açıklasın. Temsilciler görüşleri dikkate alarak tekrar bir karar versinler.

Etkinlik 3.6.

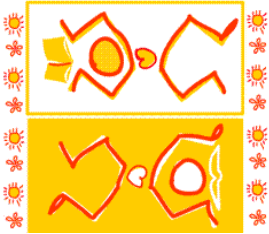
Okul Meclisinin Logosunu Seçiyoruz!

Yönerge

- Temsilcilere özellikle teşekkür ederek yerlerine oturmalarını isteyin daha sonra aşağıdaki sorular aracılığıyla sorgulama yapın:
  - Bu üç aşamada neler oldu?
  - Kendinizi nasıl hissettiniz?
  - Karara etki edebildiğinizi hissettiniz mi? En çok ne zaman?
- Öğrencilere şu bilgileri aktarın: Üç farklı aşamada yapılan bu aktivitede aslında 3 farklı demokrasi çeşidi görebiliyoruz. Bunlardan birincisi her bireyin tek sözü (oy hakkı) olması. Yada bir başka deyişle doğrudan demokrasi. Anlaşmaya veya bir sonuca ulaşmanın çok da kolay olmadığı, hatta kimi zaman imkansız olduğu bir durum. İkinci durumda ise kendi seçtiğimiz insanların söz hakları var sadece. Bu durumda da temsilcilerin temsil ettikleri kişileri dikkate almadan kararlar alabilmesi riskini taşıyor. Alınan kararlarla ilgili farklı tarafların düşüncelerinin açığa çıkmadığı bir temsili demokrasi modeli. Üçüncü durum ise katılımcı demokrasi. Toplumdaki farklı kesimlerin, grupların görüşleri temsilciler tarafından dikkate alınıyor ve tüm grupların sesi duyuluyor.
- Katılımcı demokraside aktif katılım yoluyla bireyler ve kurumlar alınan kararları ve uygulama süreçlerini takip etme hakkı elde eder; karar mekanizmalarını izleyebilir; beğenmedikleri kararları eleştirebilir; değiştirilmesini talep edebilir.

Materyal 3.6.

C

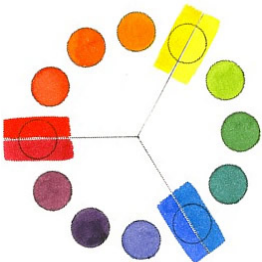
Size okul
meclisinin
logosu hangisi
olsun
?

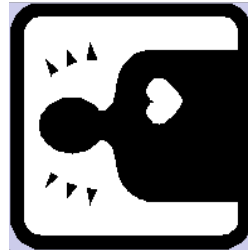
B

E

A

D

ADIM 3

Geri Bildirim Notları

- Bu adımda neler yaptım:
- Etkinlikler/materyaller amaca uygun muydu?
- Ekleme istediklerim:

Adım 3

Etkinlik Önerim

Amaç	
Malzemeler	
Yönerge	

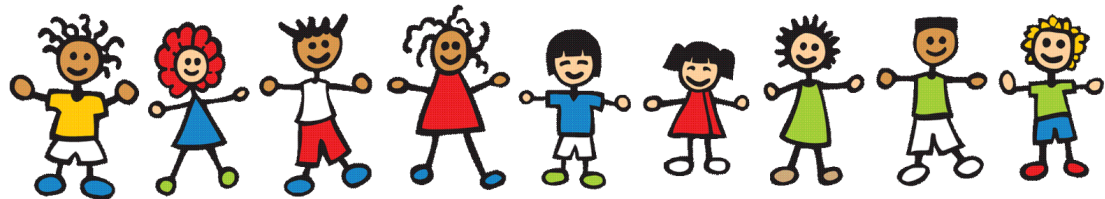

ADIM 4

Okul Meclisinin Çalışma Süreci

- Amaç
  - ❖ Meclisin rolünün belirlenmesi
  - ❖ Çalışma alanlarının belirlenmesi
  - ❖ Öğrencilerin okuldaki diğer taraflarla olumlu ilişkiler kurması
  - ❖ Dönem boyunca yürütülecek çalışmaların planlanması
  - ❖ Öğrenci meclisinin sürdürülebilirliğini sağlamak
- ❖ Zamanlama
  - ❖ Seçimlerden sonra tüm eğitim-öğretim yılı
- ❖ Akış
  - ❖ Zaman planında etkinliklerin olası zamanlamaları önerilmiştir.

Etkinlik 4.1.

Meclis olmak kolay mı?

Okuldaki rolümüz...¹³

Amaç	• Okul meclisi üyelerinin okul meclisinin rollerinin üzerine konuşması • Ortak karar alma deneyimi geliştirme • Okul meclisinin rolünü birlikte belirleme
Malzemeler	• Grup sayısı kadar materyal 4.1 çıktıları
Yönerge	• Öğrencileri 4-5 kişilik küçük gruplara ayırın. • Her gruba birer adet Materyal 4.1'in çıktısını verin . • Her gruptan bu listeye bakmalarını, içinde buldukları öğrenci meclisinin bu rollerden hangisini üstlenmesini istediğini tartışmalarını ve bu başlıkları detaylandırmalarını isteyin. • Ardından her küçük grup kendi sunumunu yapsın. • Son olarak tüm gruplarda ortaklaşan noktaları herkesin görebileceği bir yere . • Eksik kaldığını düşündüğünüz bir şey olursa öğrencilere o başlığı ya da o rolü neden seçmedikleri üzerine sorular sorabilirsiniz. • İstenirse belirlenen bu roller yaratıcı yöntemlerle tüm okulla paylaşılabilir.

¹³ The National Children's Office, *Second-Level Student Councils Resource Pack*, Dublin 2006
 What is the role of student council? (syf. 21,) etkinliğinden uyarlanmıştır.

http://www.studentcouncil.ie/sites/default/files/SCL_ResourcePack-ENG.pdf

Okul Meclisinin Rolü

- Öğrencileri Dinleme
  - Okul meclisi öğrencilerin görüş, fikir ve önerilerini dinler.
- Öğrencileri temsil etme
  - Okul meclisi öğrencilerin görüşlerini temsil eder. Ayrıca okulda yeterince duyulmayan öğrencilerin de seslerinin duyulması için aracı olur.
- Danışmanlık Rolü
  - Öğrenci meclisi yeni okul kuralları belirlenmesinde okul yönetimine danışmanlık da verebilir. Ya da bazı sorunlar konusunda okul yönetimine tavsiyelerde bulunabilir.
- Bilgi sağlar
  - Okul yönetimine öğrencilerin istek ve ihtiyaçları konusunda bilgi sağlar. Ya da yönetimin fark edemediği bazı konularda (örneğin akran baskısı ve zorbalığı) yönetimi harekete geçirir.
- İletişim Kanalı
  - Okul yönetimi, öğrenciler ve öğretmenler ve okuldaki diğer kişiler arasındaki iletişimde önemli roller üstlenebilir.
- Akran desteği
  - Okul meclisinden oluşturulacak bir grup akran desteğe üzerine çalışabilir, örneğin öğrenci-öğretmen ilişkileri bağlamında.
- Olumlu Okul Atmosferi
  - Okul meclisi yaptığı çalışmalarla okulun öğrenciler tarafından daha fazla sahiplenilmesine ve böylece daha olumlu bir okul ortamının yaratılmasına katkı sağlayabilir.

Okul Meclisinin Rolü (devam)

- Çevre ile ilişkiler
  - Öğrenci meclisi, yapacağı çalışmalarla okul ve çevresi arasında iyi ilişkiler kurulmasını kolaylaştırabilir.
- Akran zorbalığının önlenmesi
  - Okul meclisi yapacağı çalışmalarla okulda akran zorbalığının ve akran şiddetinin azaltılması için önemli rol üstlenebilir.
- Sosyal Sorumluluk
  - Okul meclisi okulda cinsiyet eşitliği ve küçüklere yapılan ayrımcılık konularında çalışmalar yapabilir.
- Öğrenci – Öğretmen İlişkileri
  - Öğrencilerle öğretmen arasında olumlu ilişkiler kurulması için sorumluluk alabilir
- Okul koşullarının iyileştirilmesi
  - Tüm okul tarafından kullanılan mekanların ve düzenlemelerin iyileştirilmesi ve geliştirilmesi için çalışabilir. Örneğin, tuvaletlerin iyileştirilmesi, okulun engelli öğrenciler için uyumlu hale getirilmesi ya da teneffüs saatlerinin düzenlenmesi vb.
- Öğrenme Ortamının İyileştirilmesi
  - Öğrencilerin daha keyifli bir ortamda öğrenmeleri için çalışmalar yapabilir.
- Farkındalık Yaratma
  - Öğrencilerin çevre, sağlık, çocuk hakları, engelli hakları vb. konularda bilgi ve farkındalıklarının artması için çalışmalar yürütebilir.

Etkinlik 4.2.

Çalışma Alanlarının ve

Komisyonların Belirlenmesi

Amaç	Okul meclisinin rollerinden hareketle çalışma alanları ve komisyonların belirlenmesi
Malzemeler	Etkinlik 4.1.'in sonucu olarak ortaya çıkan öğrenci meclisinin rolleri listesi
Yönerge	- Öncelikle öğrencilere çalışma alanı ve komisyonlarla ilgili bilgi verilir. Ne işe yaradıkları neden kuruldukları, meclisin daha etkin çalışması için nasıl sorumlulukları olabileceği üzerine konuşulur. Ardından öğrenciler, öğrenci meclisinin rolü için hazırladıkları listeden de hareketle meclisin çalışma alanları üzerine tartışırlar. - Daha sonra küçük gruplar halinde burada çıkan çalışma alanları üzerine teker teker neler yapılabileceği düşünürler ve taslak bir plan hazırlarlar. (öğrenciler kendi istedikleri küçük gruplara da gidebilirler.) - Ardından her grup birbirini dinler ve geribildirim verir. - Buradaki çalışma alanlarından meclis tarafından kabul edilenler bundan sonra çalışma komitesi olarak da faaliyetini sürdürebilir.

Etkinlik 4.3.

Gündem Belirleme

Harekete Geçme Zamanı!

Amaç	• Öğrenci meclisi üyelerinin meclis gündemini belirleyebilmek için okuldaki diğer taraflardan görüş alabileceği yöntemler geliştirmek.
Malzemeler	• İyi Örnekler
Yönerge	• Öğrencilerden, beyin fırtınası yöntemiyle nasıl meclis gündemini belirleyebileceklerinin cevaplarını alın. • Gelen yanıtlar üzerinden okuldaki diğer paydaşların görüşlerinden yararlanmanın üzerinde duracağınızı söyleyin bu defa da okuldaki diğer taraflardan (öğrencilerden, öğretmenlerden, yöneticilerden, velilerden) nasıl daha yaratıcı yöntemlerle görüşlerini alabileceklerini sorun. • Öğrenciler daha yaratıcı yöntemler üzerine düşünebilmeleri için iyi örneklerden de yararlanabilirsiniz. • Son olarak öğrencilerden gelen önerilerle okulda tüm tarafların katılımıyla belirleyecekleri gündem için planlama yapmalarını ve harekete geçmelerini isteyin. • Ayrıca öğrencilere Materyal 4.3'te olduğu gibi form/anket yöntemiyle görüş alabileceklerini de hatırlatabilirsiniz.

Materyal 4.3.

Örnek Talep/ Öneri alma Formu

- Öğrenci meclisinin neler yapmasını istersin?

LÜTFEN BİZE FİKİR VER!

- Okulun olanakları (güvenlik/tuvalet/sınıflar/bina/bahçe vb.)

- Okuldaki yemek/kantin/yemekhane

- Etkinlikler

- Başka?

Etkinlik 4.4.

İletişiyor muyuz?¹⁴

Amaç	- Okuldaki tüm taraflarla diyalog halinde yürütülecek bir okul meclisi sürecinin önemini fark etmek - İletişimin karşılıklı bir süreç olduğunu fark etmek
Malzemeler	Materyal 4.2. deki görseller
Yönerge	- Öğrenciler ikili gruplara ayrılır. - Öncelikle bir öğrenci diğer grup arkadaşına öğretmenin tahtaya çizdiği/astığı şekli çizdirmeye çalışacaktır. - İlk uygulamada anlatıcı öğrenci sadece anlatır, çizen ise hiç soru sormadan çizer. - Ardından tüm grupların resimlerine bakılır. - İkinci uygulamada ise anlatıcı yine öğretmenin tahtaya çizdiği bir diğer şekli anlatır ancak bu defa çizen öğrenci anlatıcıya sorular yöneltebilir. - Bu uygulamanın sonunda da tüm grupların görsellerine bakılır. - Öğretmen tek yönlü ve çift yönlü iletişim üzerine sorular yöneltilir. - Ve bunun okulda kurulan iletişimle ilişkisi üzerine konuşulur. - Okul meclisi çalışmalarında yürütülecek iletişim çalışmalarının nasıl olabileceği üzerinde ve çift yönlü iletişimin önemi üzerinde durulur. - Bu etkinlikte konuşulanlar Etkinlik 4.6.'da da öğrencilere hatırlatılır.

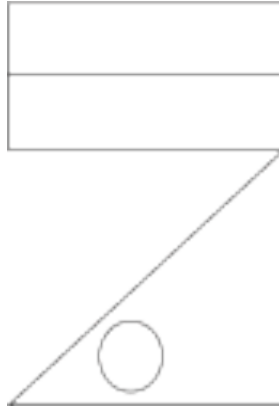
¹⁴ Center for Media Literacy, 5 Key Questions that can change the world kılavuzu *What is communication: One way vs. two way* (syf. 14) etkinliğinden uyarlanmıştır. <http://www.medialit.org/>

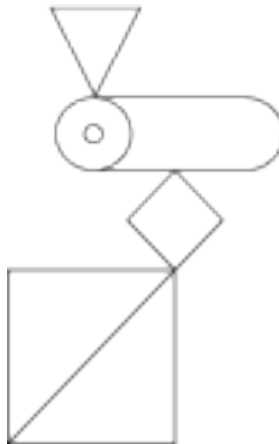

Materyal 4.4.

■ Şekil 1

■ Şekil 2

Etkinlik 4.5.

Okul Meclisi Haber Ajansı

Amaç	• Öğrencilerin okul meclisinde alınan kararlar ve yapılan çalışmaları okuldaki farklı taraflara nasıl duyuracağına karar vermesi
Malzemeler	• Farklı öğrenci gazeteleri, öğrenci meclisi sosyal medya sayfaları, çocukların hazırladıkları broşürler, duyurular vb.
Yönerge	• Çalışma alanları ve komisyonlar belirlenirken eğer ayrıca bir medya-iletişim çalışma alanı belirlendiyse bu etkinlik sadece o gruba yönelik de gerçekleştirilebilir. • Öğrencilere öncelikle en çok nerelerden haber almaktan hoşlandıkları ve nasıl haberlerin daha çok ilgilerini çektiği sorulur. (Bu soruyu okuldaki diğer öğrencilere de sormaları istenebilir) • Ardından okulun şimdiye kadar öğrencilerle iletişim kurduğu farklı yöntemler üzerine konuşulur. • Hoşlandıkları ve şimdi kullanılan araçlar arasında bir kıyaslama yapılır ve ardından öğretmen sınıfa getirdiği örnek çalışmaları öğrencilerle paylaşır. • Etkinliğin sonunda öğrencilerle okul meclisinin nasıl daha etkin iletişim araçları geliştirebileceği ve yaptığı faaliyetleri nasıl tüm okula, tüm öğrencilerin ilgisini çekebilecek şekilde duyurabileceği belirlenir. • Burada alınan kararlar yıl boyu yürütülecek faaliyetler için kullanılabilir.

Etkinlik 4.6.

Okulla Daha İyi İlişkiler

Amaç	Öğrenci meclisinin okuldaki farklı taraflarla tanışması ve işbirliği kurmasını sağlamak.
Malzemeler	• ----
Öneriler	• Okul meclisi ve meclis başkanı belli olduğu hafta, meclisin tüm öğretmenlere tanıtılması sağlanır. Ayrıca meclisin düzenli aralıklarla öğretmenler kuruluna katılması sağlanır. • Okul Müdür ve/veya Müdür Yardımcısının okul meclisinin yıl içinde bir kaç toplantıya katılarak meclis çalışmalarına geri bildirim vermesi ve görüş alışverişi yapılması sağlanır. • Okul meclisinin oluşmasını takiben Okul Aile Birliği ile bir araya gelmesi de planlanabilir. • Burada yer alan başlıklar için zaman planında da tavsiyeler sunulmuştur.

Etkinlik 4.7.

Yeni Döneme Başlarken¹⁵

Amaç	Öğrenciler, • Geçtiğimiz dönem yapılanları hatırlarlar • Bu dönem neler olacağını konuşur ve planlarlar
Malzemeler	• Büyük boy poster kağıdı, boyalar
Yönerge	• Öğrencilere tatillerinin nasıl geçtiğini, ikinci dönemin nasıl başladığını sorarak duygu ve düşüncelerini alın. • Ardından önceki dönem boyunca meclisin hazırlamış olduğu çalışmaları ortaya koyun. • Öğrencilerin geçen dönem yaptıkları çalışmalarla ilgili bir sergi hazırlayacaklarını söyleyin. Ancak bu sergiyi, yapılan çalışmaları hiç bilmeyen birinin anlayacağı biçimde hazırlamaları gerektiğini belirtin. • Öğrencilerin hazırlanması için onlara 15-20 dakika verin. • Tüm çalışmalar duvara asıldıktan sonra ve öğrencilerin kendi sergilerini gezmelerini isteyin. • Ardından, ‘peki bu dönem neler yapacağız, neler yapmak istiyorsunuz?’ sorularını öğrencilere yöneltin ve cevapları alın. • Son olarak, öğrencilerden gelen önerileri daha sonraki toplantılarda üzerine konuşmak için not edin.

¹⁵ Terakki Vakfı Okulları ve İstanbul Bilgi Üniversitesi Çocuk Çalışmaları Birimi ortaklığında yürütülen Haklar Sahnesi Projesi Terakki Çocuk Hakları Programı 4.-5. sınıflara yönelik Kolaylaştırıcılar için Eğitim Kılavuzu ;Yeni döneme başlarken(syf. 100) etkinliğinden uyarlanmıştır.

Etkinlik 4.8.

Yeni dönem fikirlerinin belirlenmesi¹⁶

Amaç	• Öğrencilerin proje yapmak istedikleri konuları belirlemeleri. • Öğrencilerin birbirlerinin ele almak istedikleri konular hakkında fikir sahibi olması
Malzemeler	
Yönerge	• Bir önceki toplantıda yapılan sergiyi hatırlatın ve meclisin bu dönem neler yapmak istediğini meclisin belirlenmesini istediğinizi söyleyin. • Ardından öğrencilere büyük kağıtlar dağıtın ve çocuklardan her birinin bu kağıda çalışma yapmak istedikleri konuyu ve neden bu konuyu seçtiklerini yazmalarını isteyin. • Öğrencilerden, yazmayı bitirdikten sonra kağıtları üstlerine takmalarını ve sınıfta birbirlerinin yazdıklarını okuyarak dolaşmalarını isteyin. (bunun için grup büyüklüğüne göre bir süre verin.) • Dolaşırken, yazılanlarla ilgili soruları varsa birbirlerine sormalarını isteyin. • Grup bir araya toplandığında aşağıdaki sorular üzerine konuşun: • Hangi konular öne çıkmıştı? • Birbirinize hangi soruları sordunuz? Neden? • Öne çıkan ve beğenilen konuları daha sonra konuşmak için not edin. • NOT: Öğrencilerin Etkinlik 3.4. ve Materyal 3.4.'ü kullanarak diğer öğrencilerden de fikir almaları istenebilir.

¹⁶ Terakki Vakfı Okulları ve İstanbul Bilgi Üniversitesi Çocuk Çalışmaları Birimi ortaklığında yürütülen Haklar Sahnesi Projesi Terakki Çocuk Hakları Programı 4.-5. sınıflara yönelik Kolaylaştırıcılar için Eğitim Kılavuzu ;*Proje fikrinin belirlenmesi(syf. 101) etkinliğinden uyarlanmıştır.*

Etkinlik 4.9.

Yeni dönem fikirlerinin belirlenmesi

Amaç	• Yürütmek istedikleri projelerle ilgili süreçleri planlarlar. • Yapılacak işler için görev dağılımı yapılır.
Malzemeler	• Taş şeklinde kesilmiş renkli kağıtlar, bant, kalemler, büyük poster kağıtları
Yönerge	• Bir önceki toplantıda konuşulan proje fikrinden/ fikirlerinden bahsedin. Ve bu hafta yapacakları çalışmayı planlayacaklarını belirtin. • Yere paralel olarak iki bant yapıştırın. (Bu hayali bir nehir olacaktır) Taş şeklinde kesilmiş ve üzerlerinde doldurmak için boşluklar olan renkli kağıtları nehrin bir ucundan diğer ucuna kadar yerleştirin. Nehrin diğer ucuna da bir projenin hedefi yazın. • Projenizin hedefine ulaşmak için yapacaklarınızı taşların üzerine yazacağız diye hatırlatın. Ve projenin hedefine ulaşmak için adım adım neler yapmak gerektiği sorun. • Taşların yazımı bittikten sonra her adım için aşağıdaki soruları sorarak tahtaya çizilen tablo doldurun • Neyi ne zaman yapmak gerekiyor? • Nasıl yapmak gerekiyor? • Kimin yapması gerekiyor? • Kimden destek almak gerekiyor? • Nerede yapmak gerekiyor?

Materyal 4.9

Tablo Örneği

Hangi iş?	Ne zaman?	Kim tarafından?	Kiminle?	Nerede yapılacak?

Her bir iş için gerekli olduğunda EK 5 Örnek etkinlik Planını da kullanabilirsiniz

Adım 4

Geri Bildirim Notları

- Bu adımda neler yaptım:
- Etkinlikler/materyaller amaca uygun muydu?
- Eklemek istediklerim;

Adım 4

Etkinlik Önerim

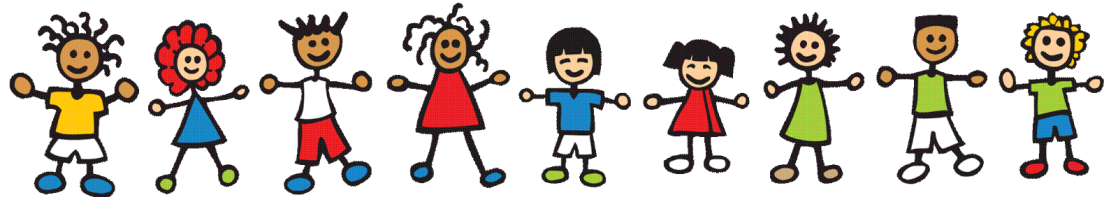
Amaç	
Malzemeler	
Yönerge	

- Amaç
  - ❖ Yıl sonunda meclis çalışmalarının raporlanması
  - ❖ Bir sonraki yıl için tavsiyeler çıkarılması
  - ❖ Okuldaki farklı taraflardan geri bildirim alınması
- ❖ Zamanlama
  - ❖ Eğitim-Öğretim yılı sonu
- ❖ Akış
  - ❖ Önerilen etkinlikler yıl sonunda eş zamanlı yürütülebilir.

ADIM 5

Bir dönem bitirken:
Kapanış

Etkinlik 5.1.

Bu yılı nasıl geçirdik...

Amaç	• Öğrencilerin yaptıkları çalışmalarla ilgili okuldaki farklı taraflardan görüş almaları.
Malzemeler	• Materyal 5.1'i çıktıları
Yönerge	• Öncelikle öğrencilerden tüm yıl boyunca mecliste yürütülen çalışmalarını düşünmelerini isteyin ve bu çalışmalarla ilgili her birinin neler düşündüğünü sorun. • Ardından öğrencilere okuldaki diğer tarafların (öğrencilerin, öğretmenlerin, yönetimin, okul aile birliğinin vb.) bu çalışmalar hakkında neler düşünüyor olabileceğini sorun ve bu taraflardan nasıl geri dönüş ve değerlendirme alabilecekleri üzerine konuşmalarını isteyin. • Öğrencilerden gelen görüşler doğrultusunda Materyal 5.1'i örnek olarak dağıtın ve buna benzer bir çalışma yapmak isteyip istemeyeceklerini sorun. • Bu formu isterlerse öğrencilerle, isterlerse öğretmenlerle isterlerse okul yönetimiyle uygulayabileceklerini hatırlatın. • Ayrıca öğrencilere bu formu kullanmak yerine hazırladıkları soruları başka nasıl yöntemlerle okuldaki farklı taraflara yöneltebileceklerini de sorun. • Son olarak eğer onlar da farklı taraflara geri bildirim vermek istiyorlarsa bunu nasıl yapacağınıza konuşun.

Materyal 5.1

Geribildirim Formu

<i>Öğrenci meclisinin öğrencilere sormak istediği sorular</i>	<i>Öğrencilerin Cevapları</i>
Örnek soru 1 Meclisin ..... Yılında yürüttüğü çalışmalardan haberdar oldun mu?	
Örnek soru 2 Meclisin senin de görüş/ istek/taleplerine cevap verdiğini düşünüyor musun?	
Örnek Soru 3 Meclisin bu yıl yürüttüğü çalışmalar hoşuna gitti mi?	
Örnek Soru 4 Meclis çalışmalarında hoşuna gitmeyen neler oldu?	
Örnek Soru 5 Önümüzdeki yıl için meclise önereceğin bir şey var mı? Nedir?	

Etkinlik 5.2.

Meclis üyesine mektup

Amaç	• Tüm meclis üyelerinin yıl boyunca yürüttükleri çalışmalar üzerine düşünmesi ve değerlendirmesi • Bir sonraki yıl mecliste yer alacak arkadaşları için öneriler geliştirmesi
Malzemeler	• Meclis üyesi sayısı kadar renkli Boş kağıtlar,renkli zarflar ve kalemler
Yönerge	• Öncelikle öğrencilerden tüm yıl boyunca mecliste yürütülen çalışmalarını düşünmelerini isteyin. • Çalışmaları hatırlatmak için meclis toplantı notları ve tutanaklardan yararlanabilirsiniz. • Ardından tüm öğrencilere birer kağıt, birer zarf ve birer kalem verin ve herkesin önümüzdeki yıl mecliste yer alacak bir öğrenciye hitaben bir mektup yazmalarını ve bu mektupta hem kendi çalışmalarından hem de bir sonraki yıl oluşacak meclise yönelik tavsiyelerini yazmalarını isteyin. • Tüm öğrencilerden zarfa koydukları mektupları toplayın. ve önümüzdeki yıl verilmek üzere saklayacağınızı söyleyin. • Son olarak öğrencilerden mektup yazarken fark ettikleri ya da akıllarına gelen ve paylaşmak istedikleri şeyler olup olmadığını sorun.

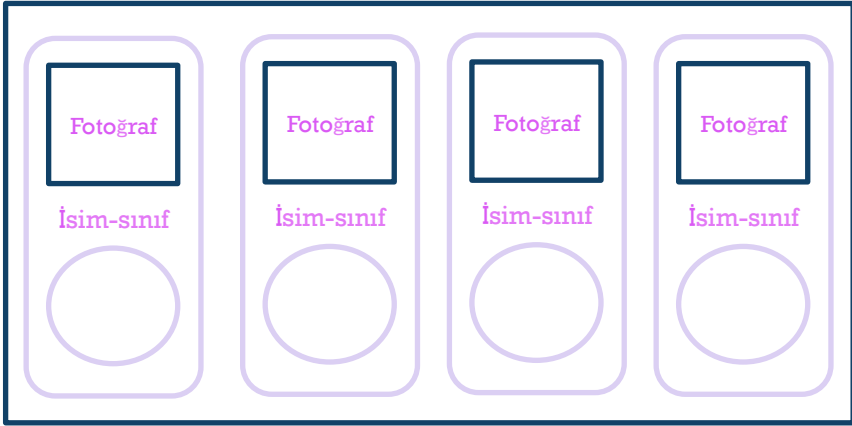
EKLER

- EK 1: Örnek Oy pusulası
- EK 2: Örnek gündem
- EK 3: Örnek toplantı tutanağı
- EK 4: Örnek etkinlik planı
- EK 5: Daha iyi toplantılar için öneriler
- EK 6: Milli Eğitim Bakanlığı Demokrasi Eğitimi ve Okul Meclisleri Yönergesi

EK 1

Oy Pusulası Örneği

EK 2

Örnek Gündem

- Toplantının tarihi
- Toplantının konusu: Toplantının konusu: Komisyonların belirlenmesi, ihtiyaçların belirlenmesi vs.
- Toplantı tutanağına kimlerin katıldığıнын yazılması
- Geçen toplantıdan kalan gündemler üzerine konuşma
- Varsa öğretmenin duyurularının dinlenmesi
- Toplantının gündeminin belirlenmesi ve yazılması
- Gündem maddeleri üzerinde durulması
- Toplantı tutanağına konuşulan ve karar alınan konuların yazılması
- Bir sonraki buluşma tarihinin belirlenmesi
- Kapanış

EK 3

Örnek Toplantı Tutanağı

- Okulun Adı .....
- Toplantı Tarihi.....
- Katılanlar.....
.....
- Gelemeyenler.....

	Ne zaman	Sorumlu
Geçen toplantıdan kalan konular:		
Karar 1		
Karar 2		
Karar 3		
Karar 4		
Karar 5		
Karar 6		

EK 4

Daha İyi Toplantılar İçin Öneriler¹⁷

Daha iyi toplantılar için rehber

■ **Hazırlıklı olun!**

Toplantı öncesinde paylaşılan her şeyi okuyun. Mesela toplantı gündemi gibi ya da bir önceki toplantının notları gibi. Gündeme getirmek istediğiniz noktaları belirleyin.

■ **Dinleyin!**

Diğer insanları dinleyin ve başkalarının görüşlerine açık olun. Zaten toplantının amacı görüş ve bilgi paylaşımı yoluyla başkalarından öğrenebilmektir.

■ **Katılın!**

Aklınıza takılan noktaları toplantı sonrasında değil de, toplantı sırasında paylaşmanız daha iyidir.

■ **Harekete geçin!**

Eğer herhangi bir işi üzerine alırsanız, bir sonraki toplantıda bu konudaki gelişmeleri aktarmaya hazırlıklı olun.

EK 4

Daha İyi Toplantılar İçin:

Toplantı Kolaylaştırıcıları İçin Öneriler

- Her toplantıya hazırlıklı olun ve katılacak diğer öğrencilerin de hazırlanabilmesi için toplantının yazılı bir gündemini toplantı öncesinde paylaşın. Gündemi belirlemek için okul meclisi başkanıyla görüşmekte fayda var.
- Toplantıya zamanında başlayıp zamanında bitirin.
- Her toplantının başında grup üyelerine gündeme ekleme yapmaları için olanak tanıyın. Toplantı gündeminden hiç bir şey kaçmasın!
- Toplantı notlarının öğrencilerden biri tarafından tutulmasını sağlayın. Notlar her defasında aynı deftere yazılsa iyi olur.
- Toplantıya katılan ve katılamayanları not edin.
- Toplantı başlangıcında bir önceki toplantıda alınan kararları özetlemek iyi olur
- Her gündem maddesini tartıştırın, isteyen herkesin katılabildiğinden ve dikkate alındığından emin olun.

EK 4

Daha İyi Toplantılar İçin:

Toplantı Kolaylaştırıcıları İçin Öneriler

- Süreyi iyi ayarlayın. Konunun dağılmasını önleyin, gündeme sadık kalınmasını sağlayın.
- Eğer tartışma çıkarsa ve öğrenciler birbirlerini dinlememeye başlarsa uyarıda bulunmakta fayda var.
- Siz de toplantı katılımcılarından birisiniz, görüşlerinizi söylemeyi unutmayın.
- Konuşanların söyledikleri anlaşılmadığı takdirde söylenenlerin açıklığa kavuşturulmasını sağlayın.
- Bazı durumlarda oylama yapmak gerekebilir.
- Toplantıda alınan kararları tek tek tahtaya yazın. Bu kararları kimin, ne zaman uygulayacağını da belirtin.
- Her toplantı sonunda bir sonraki toplantının yeri/zamanı ve saatini netleştirin.
- Bir sonraki toplantıda toplantıyı kolaylaştıracak öğrenciyi belirleyin.
- Toplantı sonunda notları özet hale getirip herkesle paylaşın.

EK 5

Örnek Etkinlik Planı

- Etkinliğin Adı
- Tarih/Saat
- Yer

Yapılacak İşler	Sorumlu Kişi/ Kişiler	Bitmesi gereken tarih
İzinlerin alınması		
Yerin ayarlanması		
Ekipmanın hazırlanması		
Etkinliğin Tanıtımının yapılması		
Kullanılacak malzemelerin hazırlanması		
Etkinlik günü yapılacak işler için plan hazırlanması		

EK 6 Milli Eğitim Bakanlığı Demokrasi Eğitimi ve Okul Meclisleri Yönergesi

Tebliğler Dergisi : EYLÜL 2004/2564

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

Madde 1- Bu Yönergenin amacı, Millî Eğitim Bakanlığına bağlı ilköğretim ve orta öğretim kurumlarında Okul Öğrenci Meclislerinin kuruluş ve işleyişine ilişkin usul ve esasları belirlemektir.

Kapsam

Madde 2- Bu Yönerge, Millî Eğitim Bakanlığına bağlı resmî ve özel ilköğretim ve orta öğretim kurumlarında, okul, il ve Türkiye öğrenci meclisinin seçim usul ve esaslarını, meclislerin iş ve işleyişleriyle ilgili işlemleri kapsar.

Dayanak

Madde 3- Bu Yönerge, 1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu, "BM Çocuk Hakları Sözleşmesi" ile "Çocuk Haklarının Kullanılmasına İlişkin Avrupa Sözleşmesi" ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı ile Millî Eğitim Bakanlığı arasında yapılan "Demokrasi Eğitimi ve Okul Meclisleri Projesi" protokolüne dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

Madde 4- Bu Yönergede geçen;

- a) Bakanlık: Millî Eğitim Bakanlığını,
- b) Bakan: Millî Eğitim Bakanını,
- c) Okul/Kurum: Her tür ve derecedeki resmî ve özel öğretim kurumlarını,
- d) Meclis: Okul öğrenci meclisleri, il öğrenci meclisi ve Türkiye öğrenci meclisini,
- e) Başkan: Öğrenci Meclisi Başkanlarını,
- f) Başkanlık Divanı: Öğrenci Meclisleri Başkanlık Divanını,
- g) Öğretim Yılı: Ders yılının başladığı günden, bir sonraki ders yılının başladığı güne kadar geçen süreyi,
- h) Genel Kurul: Öğrenci Meclisleri Genel Kurullarını,
- ı) Komisyon: Öğrenci meclislerinin çalışmalarına yardımcı olmak üzere kurulmuş olan komisyonları,
- j) Birleşim: Öğrenci meclisleri genel kurulunun belli bir günde yapılan toplantısını,
- k) Oturum: Bir birleşimin ara ile bölümlenebilen kısımlarından her birini,
- l) Salt Çoğunluk: Oylamada üye sayısının yarıdan fazlası ile sağlanan çoğunluğu,
- m) Seçmen: İlköğretim 2-8. sınıflar ile orta öğretim kurumlarına devam eden her öğrenciyi,
- n) Seçim Bölgesi: İlköğretim ve orta öğretim kurumlarındaki şubeler ile birleştirilmiş sınıfları,
- o) Seçim Çevresi: Her tür ve derecedeki ilköğretim ve orta öğretim kurumlarını,
- p) Şube Temsilcisi: Okul öğrenci meclisi için şubelerden seçilen temsilciyi,
- r) Okul Öğrenci Meclisi: Şube temsilcilerinden oluşan öğrenci meclisini,
- s) İlçe Temsilcisi: İlçedeki okul meclis başkanlarının kendi aralarında seçecekleri temsilcileri,
- t) İl Öğrenci Meclisi: İldeki ilçe temsilcilerinden oluşan öğrenci meclisini,
- u) Türkiye Öğrenci Meclisi: İl öğrenci meclisi başkanlarından oluşan öğrenci meclisini ifade eder.

Milli Eğitim Bakanlığı Demokrasi Eğitimi ve Okul Meclisleri Yönergesi

Tebliğler Dergisi : EYLÜL 2004/2564

İKİNCİ BÖLÜM

Demokrasi Eğitimi ve Okul Meclislerinin Amacı ve İlkeleri

Projenin Amacı

Madde 5- Cumhuriyetimizin demokrasi ile güçlendirilmesi; öğrencilerimizde yerleşik bir demokrasi kültürünün oluşturulması, hoş görü ve çoğulculuk bilincinin geliştirilmesi, kendi kültürünü özümsemiş, millî ve manevî değerlere bağlı, evrensel değerleri benimseyen nesillerin yetiştirilmesi; öğrencilere seçme, seçilme ve oy kullanma kültürünün kazandırılması; katılımcı olma, iletişim kurabilme, demokratik liderliği benimseyebilme ve kamuoyu oluşturabilme becerilerinin kazandırılması amaçlanmaktadır.

Uygulama İlkeleri

Madde 6- Demokrasi ve Okul Meclisleri uygulamasında aşağıdaki ilkeler göz önünde bulundurulur:

- İnsan hak ve hürriyetlerinin vazgeçilmezliğini ve devredilemezliğini, ülkesi ve milleti ile bölünmez bütünlüğünü temel kabul etme,
- Bireysel, toplumsal, insanî değerlere önem verme,
- Başkalarının hak ve hürriyetlerine saygı duyma, insanlara eşit ve adil davranma,
- Bireysel farklılıkları ve ortak hukuk kurallarının gerekliliğini kabul etme,
- Toplumsal gelişmelere duyarlı olma, barış içerisinde çözümler üretme,
- Kendi kültürünü bilme, benimseme; farklı kültürleri tanıma ve onlara hoşgörü ile yaklaşma,
- Eşitlik ilkesine önem verme ve uygulama,
- Demokratik ilkeleri benimseme ve içerisinde bulunduğu ortamlarda uygulama, ı) Kişisel sorumluluğun önemine inanma, kişinin sürekli gelişimini ana ilke olarak kabul etme,
- Her türlü ön yargı ve ayrımcılıktan uzak bir anlayış geliştirme.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Seçim, Tanıtım Serbestliği ve Süresi Sandık Kurulunun Oluşumu, Çalışmaları, Görev ve Yetkileri

Seçim

Madde 7- Seçimler, gizli, serbest, eşit, tek dereceli ve genel oy esaslarına göre yapılır. Oyların sayımı, dökümü ve tutanaklara bağlanması açık olarak gerçekleştirilir.

Bölge milletvekilleri yapılacak seçimlerde gözlemci olarak yer alabilirler.

Tanıtım Serbestliği ve Süresi

Madde 8- Tanıtım; oy kullanma gününden beş gün öncesinin sabahında başlar ve oy kullanma gününden önceki gün saat 17.00' de sona erer.

Okul Seçim Kurulları, adayların istekleri üzerine okulun ve halkın huzurunu bozmamak şartıyla düzenleyeceği programa göre tanıtım yapılmasına izin verebilir.

Okul yönetimi, seçim süresince yapılacak tanıtım çalışmalarına rehberlik eder ve denetim sürecini işletir.

Tanıtım amacıyla hazırlanan; afiş ve duvar ilânları, flâmalar ve benzerleri, okul seçim kurullarınca gösterilen yerlere asılır.

Milli Eğitim Bakanlığı Demokrasi Eğitimi ve Okul Meclisleri Yönergesi

Tebliğler Dergisi : EYLÜL 2004/2564

Adaylar, el ilânı ve her türlü basılı malzemeyi dağıtabilirler. Ancak oy verme gününden bir gün önce saat 17.00' den sonra her türlü tanıtım faaliyeti yasaktır.

Tanıtım, devletin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğünü bozucu, kişilik haklarını zedeleyici, insan haklarına aykırı olamaz.

Herhangi bir siyasî parti, sendika, dernek, vakıf veya siyasî faaliyet gösteren örgütün isim, bayrak, flâma, afiş, amblem ve benzeri simgeleri kullanılamaz. Adaylar, tanıtım döneminde hediye ve promosyon dağıtamaz.

Tanıtım ile ilgili yasalara uymayanlar, iki kez uyarılmalarına rağmen uymamaya devam ederlerse Okul Seçim Kurulu tarafından seçilme haklarından mahrum bırakılır.

Okul Seçim Kurulunun Oluşumu

Madde 9- Her seçim çevresinde bir Okul Seçim Kurulu oluşturulur. Okul Seçim Kurulu; öğretmenler kurulunca seçilen bir öğretmenin başkanlığında öğrencilerden seçilen iki asıl, iki yedek üyeden oluşur. Bu kurul okuldaki seçim işlerini yürütür. Sandık Kurulunun Oluşumu

Madde 10- Okul seçim kurulu, şube sayısını göz önünde bulundurarak birden fazla Sandık Kurulunun oluşturulmasına karar verebilir.

Sandık Kurulu veya Kurulları; öğretmenler kurulunca seçilen bir öğretmenin rehberliğinde, öğrenci kurulu veya okul onur genel kurulunda seçilen üç asıl, üç yedek öğrenciden oluşur. Bu öğrencilerden yaşça en büyük olanı sandık kurulu başkanı görevini yürütür. Okul öğrenci meclisi başkanlığına aday olan öğrencilerin gösterecekleri birer öğrenci, gözlemci olarak sandık başında bulunabilir.

Okul Seçim Kurulunun Görev ve Yetkileri

Madde 11- Okul Seçim Kurulunun başlıca görev ve yetkileri şunlardır:

- Okul seçim çevresi içinde seçimin düzenli bir şekilde yürütülmesi için gereken tedbirleri almak ve seçim işlerini denetlemek.
- Oy sandıklarını kurmak ve diğer seçim araç gerecini sağlamak.
- Sandık Kurullarının oluşumuna, işlemlerine ve kararlarına karşı yapılan itirazları inceleyerek karara bağlamak.
- Sandık kurulu başkanlıklarınca, seçim işlerinin yürütülmesinde tereddüde düşülen konuları açıklığa kavuşturmak.
- Sandık kurullarından gelen tutanakları birleştirerek okul seçim bölgesi için bir tutanak düzenlemek.
- Seçim çevresindeki seçim takvimini belirlemek.
- Verilen diğer görevleri yapmak.

Sandık Kurulunun Görev ve Yetkileri

Madde 12- Sandık Kurullarının başlıca görev ve yetkileri şunlardır:

- Sandık alanında, sandığın konulacağı yeri belirlemek.
- Sandık alanı içinde oy kullanma işleminin düzenli olması için gereken tedbirleri almak ve oy kullanma işlerini yürütmek.
- Oy kullanma işlemi hakkında ileri sürülecek itirazları incelemek, karara bağlamak ve tutanağa kaydetmek.

Milli Eğitim Bakanlığı Demokrasi Eğitimi ve Okul Meclisleri Yönergesi

Tebliğler Dergisi : EYLÜL 2004/2564

- d) Tutanaktaki kararlara karşı yapılan itirazları derhal okul seçim kuruluna göndermek.
e) Sandığa atılmış olan oy pusulalarını saymak, dökümlerini ve sonuçlarını tutanağa geçirmek, bunları seçim işlerine ait diğer evrak ile birlikte zamanında okul seçim kuruluna teslim etmek.
f) Verilen diğer görevleri yapmak.

Ant İçme

Madde 13- Seçim ve sandık kurulu başkanı ve üyeleri, görevlerine başlamadan önce kurul önünde birer birer aşağıdaki metni okuyarak ant içerler.

“Hiçbir tesir altında kalmaksızın, hiç kimseden korkmadan, insan haklarını korumanın en yüksek değer olduğuna inanarak, seçim sonuçlarının tam ve doğru olarak belirlenmesi için görevimi dosdoğru yapacağıma namusum ve şerefim üzerine ant içerim.”

Kurulda Çoğunluğun Sağlanması

Madde 14- Kurul asıl üyeleriyle toplanır. Sandık başında oy kullanma işlemi başlamadan önce veya oy kullanma sırasında Okul Seçim Kurulu veya Sandık Kuruluna dahil üyelerden biri veya birkaçı görevine gelmezse yedek üyeler çağrılır. Bunun mümkün olmaması hâlinde Okul Seçim Kurulu Başkanı boş kalan üyelikleri uygun gördüğü kişilerle doldurur.
Oy Kullanma Yeri

Madde 15- Kapalı oy kullanma yeri; gözetlenmeyecek ve seçmenin oyunu rahatlıkla kullanabileceği şekil ve nitelikte olmalıdır. Aday listeleri kapalı oy kullanma yerinde asılı durur. Sandıklar seçmenin oyunu kolaylıkla, serbestçe ve gizli şekilde kullanabileceği mekânlara konur. Okul yönetimince mahalli imkânlarla sağlanan malzemeler sandık yerine kullanılabilir.

Sandığın Mühürlenmesi

Madde 16- Sandık Kurulu Başkanı, oy kullanma işlemine başlamadan önce, sandığın boş olduğunu hazır bulunan üyelerin önünde tespit ederek sandığı kapatır, mühürler ve üyelerle birlikte yaptığı işlemleri tutanağa kaydeder. Bu işlem için okuldan sağlanan mühür kullanılabilir.

Oy Kullanma Hakkı ve Düzeni

Madde 17- Okula devam eden her öğrenci oy kullanma hakkına sahiptir. Seçmenler birden fazla oy kullanamazlar. Engelli öğrencilerin oy kullanması için okul yönetimi gerekli tedbirleri alır.

Hiçbir seçmene sandık başında müdahale, telkin veya tavsiyede bulunulamaz ve oyunu kullanan seçmen sandık başında kalamaz.

Kimlik Tespiti

Madde 18- Sandık seçmen listesinde yazılı seçmenin kimliği, nüfus cüzdanı veya öğrenci kimliği ile belirlenir.

Oy Kullanma Süresi

Madde 19- Oy kullanma işlemi, saat 09.00' dan 16.00' ya kadar olan zaman içerisinde yapılır. Ancak saat 16.00' ya geldiği hâlde sandık başında oylarını kullanmak üzere bekleyen seçmenler, Başkan tarafından sayıldıktan sonra sıra ile

Milli Eğitim Bakanlığı Demokrasi Eğitimi ve Okul Meclisleri Yönergesi

Tebliğler Dergisi : EYLÜL 2004/2564

oylarını kullanırlar. İki öğretim yapan okullarda şube temsilcileri seçimini her devre ayrı ayrı yapar.

Seçmenlerin tamamı oylarını kullanmışsa sürenin bitimi beklenmeden oyların sayımı işlemine başlanabilir.

Oy Kullanmadan Önceki İşler

Madde 20- Sandık Kurulu önüne gelen seçmen, kimlik belgesini vererek kimliğini ispat eder. Başkan, seçmenin adını seçmen listesinde bulur ve kimlik kontrolünü yapar. Adayların isimlerinin bulunduğu birleşik oy pusulasını veya sandık kurulunca mühürlenmiş boş kâğıtları vererek kapalı oy verme yerinde seçmenin oy kullanmasını sağlar.

Oyların Kullanılma Şekli

Madde 21- Seçmen, oy pusulası ile birlikte kendisine verilen "Evet" mührü ile kapalı oy kullanma yerine girer. Oyunu, "Evet" mührünü tercih ettiği kişiye ait özel daire içine basmak veya sandık kurulu başkanı tarafından kendisine verilen mühürlenmiş boş kâğıda, seçmek istediği adayın adını yazmak suretiyle kullanır.

Geçerli Oyların Belirlenmesi

Madde 22- Bir seçim bölgesinde seçime katılan adayların almış olduğu geçerli oyların toplamı, o seçim bölgesinin geçerli oylardır. Bir sandıkta mükerrer oy kullanıldığı tespit edilirse fazla kullanılan oylar tesadüf yöntemiyle seçilerek iptal edilir.

Seçim bölgesinde geçerli oyların en fazlasını alan aday, şube temsilcisi olarak okul öğrenci meclisi üyeliğine seçilmiş olur. Oyların eşit olması durumunda, seçim kurulu tarafından kur'a çekimi yapılır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Okul, İl ve Türkiye Öğrenci Meclislerinin Oluşumu

Aday Olma ve Üyeliğin Düşmesi

Madde 23- Şubedeki her öğrenci "şube temsilciliği" için aday olabilir

Disiplin cezası alan veya cezası okul disiplin kurulu kararı ile silinmemiş öğrenciler aday olamaz.

Seçim Zamanı ve Seçim Sonuçlarına İtiraz

Madde 24- Seçim takviminin ilânını takip eden ilk hafta içerisinde şube temsilcileri seçilir ve ilân edilir. Seçim sonuçlarına itirazlar, seçim sonuçlarının ilânını takip eden ilk iş günü içinde yapılır ve Okul Seçim Kurulu tarafından en geç üç gün içinde sonuçlandırılır, ilân edilir. Okul seçim kurulunun verdiği kararlar kesindir.

Şube Temsilcilerinin Seçimi

Madde 25- Şube temsilciliği seçimleri sınıf/şube rehber öğretmeni gözetiminde şubelerde, öğrenciler arasından öğrencilerin oylarıyla seçilir. Seçim gizli oy açık tasnif usûlüne göre aynı gün gerçekleşir. Eşitlik durumunda kur'a çekilir. Şube temsilcilerinde boşalma olması durumunda, en çok oyu alan ikinci aday şube temsilcisi olarak görevlendirilir. Şube temsilcileri aynı zamanda sınıf başkanlığı görevini de yürütebilir.

Okul Öğrenci Meclisi'nin Oluşumu

Madde 26- (Değişik : EYLÜL 2006/2588 TD) Okul öğrenci meclisi, her şubenin kendi içinden seçeceği bir temsilcinin katılımından meydana gelir. Birleştirilmiş sınıflarda birinci sınıflar hariç bütün öğrenciler meclis üyesi olarak kabul edilir. Okul öğrenci meclisi başkanlık divanı seçimi, okuldaki seçmen öğrencilerin

Milli Eğitim Bakanlığı Demokrasi Eğitimi ve Okul Meclisleri Yönergesi

Tebliğler Dergisi : EYLÜL 2004/2564

oylarıyla yapılır. Başkanlık divanına yalnız okul öğrenci meclisine seçilmiş sınıf temsilcileri aday olabilir. Seçimler, hazırlanacak listeler üzerinden bu Yönergenin 31'inci maddesine göre yapılır. Okullar, okul öğrenci meclisleriyle ilgili iş ve işlemleri ekim ayı içinde tamamlayacak şekilde planlar ve uygularlar.

İl Öğrenci Meclisinin Oluşumu

Madde 27- İl Öğrenci Meclisi, ildeki ilçe temsilcilerinden oluşur.

Büyük şehir statüsündeki illerde her ilçe, en fazla oy alan üç; diğer illerde merkez ilçe dahil her ilçede en fazla oy alan beş okul meclisi başkanı ile temsil edilirler. İlçe temsilcileri seçiminin hangi yöntemle yapılacağına ilçe millî eğitim müdürü karar verir.

İlçelerde bulunan okul öğrenci meclisi başkanları kasım ayının birinci haftasında kendi aralarından il öğrenci meclisi üyelerini (ilçe temsilcilerini) seçerler.

İlçe temsilciliği adaylarına beşer dakika kendilerini tanıtmaları için konuşma hakkı verilir.

Bu seçim, ilçe millî eğitim müdürlüğünün belirleyeceği yerde ilçe millî eğitim müdürü veya görevlendireceği şube müdürü gözetiminde yapılır.

Seçime yapılacak itirazları, geçici başkanlık görevini yürüten ilçe millî eğitim müdürü veya görevlendireceği şube müdürü değerlendirir ve verdiği kararlar kesindir.

Seçim Sonuçlarının İlanı

Madde 28- Okul öğrenci meclisi ile il öğrenci meclisi üyelerinin isimleri okul müdürlüğü ve millî eğitim müdürlüğüne üç gün süreyle ilân edilir.

Türkiye öğrenci meclisi üyelerinin isimleri TBMM televizyonu tarafından duyurulur. Ayrıca Türkiye Büyük Millet Meclisi ve Millî Eğitim Bakanlığı internet sitelerinde yayımlanır.

Türkiye Öğrenci Meclisinin Oluşumu

Madde 29- Türkiye öğrenci meclisi, il öğrenci meclisi başkanlarından oluşur.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Öğrenci Meclislerinin Çalışmaları ve Komisyonlar

İlk Toplantı ve Ant İçme

Madde 30- Okul öğrenci meclisi, il öğrenci meclisi ve Türkiye öğrenci meclisi üyeleri meclislerinin ilk birleşimlerinde aşağıdaki şekilde ant içerler:

"Meclis çalışmalarına etkin ve verimli bir şekilde katılacağıma, Meclis tarafından verilen görevleri en iyi şekilde yerine getireceğime, demokrasi kültürünü okulda ve toplumda yaşatacağıma, millî ve manevî değerler ile insan hak ve özgürlüklerine saygı duyacağıma, Atatürk'ün gösterdiği çağdaş ve demokratik hedeflere ulaşmak için azimle çalışacağıma ant içerim."

Bu törenleri isteyen öğrenciler ile velileri de izleyebilir.

Başkanlık Divanının Oluşumu ve Görev Süresi

Madde 31- Seçimlerden önce okullarda okul müdürü, illerde millî eğitim müdürü ve Türkiye Büyük Millet Meclisinde TBMM Başkanı veya görevlendirecekleri bir Başkan Vekili başkanlığında üyeler arasından geçici divan oluşturulur. Bu divan seçim sonuçlarına yapılacak itirazları da değerlendirir ve karar verir.

Okul Öğrenci Meclisi başkanlık divanı ekim ayı içinde, il öğrenci meclisi başkanlık divanı kasım veya aralık ayı içinde, Türkiye öğrenci meclisi başkanlık

Milli Eğitim Bakanlığı Demokrasi Eğitimi ve Okul Meclisleri Yönergesi

Tebliğler Dergisi : EYLÜL 2004/2564

divanı da ilk oturumlarında teşekkül ettirilir. Her öğretim yılı için bir başkanlık divanı seçimi yapılır. Başkanlık divanına seçilenler yenisi seçilene kadar görevlerini yürütürler. (Değişik 3 üncü fıkra : EYLÜL 2006/2588 TD) Başkanlık Divanı, bir başkan, bir başkanvekil ve iki kâtip üyeden oluşur.

Başkanlık Divanı seçiminde, her başkan aday adaylığını, diğer Divan üyesi adaylarıyla birlikte liste hâlinde, toplantının açılmasından itibaren seçim aşamasına gelinip listelerin verilmesi süresinin dolduğunun ilân edileceği zamana kadar Başkanlığa bildirir. Bir listede herhangi bir görevle ilgili olarak adına yer verilen kimse, diğer bir aday listesinde yer alamaz. Seçim aşamasında öncelikle tüm aday listeleri okunur. Seçim, okunan bu listeler üzerinden gizli oy, açık tasnif usûlüyle yapılır. Üyeler yalnızca bir liste için oy kullanabilir. Her liste için, listede ismi bulunan bir üyeye listesini tanıtmak üzere beş dakika süreyle söz verilir. Bu süre geçici başkanlık divanının kararıyla, bütün adaylar için eşit olmak şartıyla 15 dakikaya kadar çıkartılabilir. En fazla oyu alan listedeki isimler, Başkanlık Divanına seçilmiş sayılır. Oyların eşit olması durumunda kur'a çekilir.

Türkiye Öğrenci Meclisi Başkanlık Divanı seçimi geçici divanın önergesiyle, Genel Kurulca onaylanan usûlle yapılır.

Meclis Başkanı herhangi bir nedenle görevini temsil edemeyecek olursa başkan vekili başkanlığı yürütür.

Toplantı ve Karar Yeter Sayısı

Madde 32- Okul öğrenci meclisi iki ayda bir , il öğrenci meclisi her yarıyılıda en az bir defa, Türkiye öğrenci meclisi Millî Egemenlik Haftasında toplanır. Bayram günleri ile belirli gün ve haftalara ilişkin konularda meclis özel gündemle toplanabilir.

Meclis, üye tam sayısının salt çoğunluğu ile toplanır ve toplantıya katılanların salt çoğunluğuyla karar alınır.

Okul Öğrenci Meclisi; okul müdürünün, üyelerinin beşte birinin veya Başkanın isteği üzerine istek tarihinden itibaren en geç bir hafta içinde olağanüstü toplanır.

İl öğrenci meclisi, il millî eğitim müdürünün, üyelerinin beşte birinin veya Başkanın isteği üzerine istek tarihinden itibaren en geç 20 gün içinde olağanüstü toplanır.

Türkiye öğrenci meclisi de TBMM Başkanı veya Millî Eğitim Bakanının isteği ile olağanüstü toplanabilir.

Başkanın Görevleri

Madde 33- Başkanın görevleri şunlardır:

- Meclisi temsil etmek,
- Genel Kurulu yönetmek,
- Meclise duyurulmak üzere Başkanlığa ulaştırılmış bir belge veya bilgi varsa gündemde yazılı maddeler görüşülmeden önce Meclise sunmak,
- Meclis başkanlığına hitaben verilmiş dilekçeleri kabul etmek,
- Başkanlık Divanına başkanlık etmek ve Başkanlık Divanının gündemini hazırlamak,
- Meclis tarafından alınan tavsiye kararlarını yönetime bildirmek, uygulanmasını takip etmek,

Milli Eğitim Bakanlığı Demokrasi Eğitimi ve Okul Meclisleri Yönergesi

Tebliğler Dergisi : EYLÜL 2004/2564

- g) Meclis ile yönetim arasındaki ilişkileri koordine etmek,
h) Olağanüstü durumlarda Meclisi toplantıya çağırarak,
ı) Meclis toplantısının zamanını ve gündemini belirlemek, üyelere duyurmak,
Başkan Vekilleri ile Kâtip Üyelerin Görevleri

Madde 34- Başkan vekillerinin görevleri şunlardır:

- a) Başkanın görevlerini yerine getirmesine yardımcı olmak,
b) Başkanın olmadığı oturularda Genel Kurul görüşmelerini yönetmek. Kâtip üyelerin görevleri şunlardır:
a) Genel Kurulda evrak okumak,
b) Yoklama yapmak,
c) Oyları saymak,
d) Seçimlerin düzen ve dürüstlük içinde geçmesini denetlemek,
e) Söz sırasını kaydetmek.

Başkan vekilleri ve kâtip üyelerin görev süresi, Başkanın görev süresi ile aynıdır.

Üyelik Görevinin Sona Ermesi

Madde 35- Okul, il ve Türkiye öğrenci meclislerine;

- a) Üyelerin toplantıya özürsüz olarak iki kez katılmaması,
b) Sağlıkla ilgili bir sorununun olması,
c) Seçilme şartlarını kaybetmesi hallerinde ve isteğe bağlı nedenlerle başkanlık ve üyelikleri sona erer.
d) Üyeliği sona erenin yerini en fazla oy alan üye temsil eder.
Başkan vekillerinden yaşça büyük olan başkanlığı yürütür.

Meclislerin Görevleri ve Gündem

Madde 36- Bu bağlamda meclisler;

Meclis gündeminde öncelikli olarak öğrencilerin eğitim ve okul yaşantısını ilgilendiren, eğitimde başarı düzeyi, ulaşım sorunları, sağlıklı beslenme, barınma, zararlı alışkanlıklar, spor imkânları gibi konular görüşülür. Ayrıca

- a) Komisyon raporlarını değerlendirir.
b) Komisyonların faaliyet raporlarını inceler.
c) Gündemde belirlenen konuları görüşüp karara bağlar.
d) Konuyla ilgili eğitici kol/öğrenci kulübü üyeleriyle ortak çalışmalar yapar.
e) Öğrencilerin problemleri ile ilgili konuları değerlendirir.

Meclis Komisyonları

Madde 37- Meclis, ilk oturumunda çalışmalarını düzenli ve etkin bir şekilde yapmak için çeşitli komisyonlar oluşturulabilir.

Okul Öğrenci Meclisi ile İl Öğrenci Meclislerinde eğitim, kültür, sosyal, sanat, bilim, spor ve benzeri konuları esas alan komisyonlar kurulabilir.

Meclis komisyonlarındaki çalışmalarda ilgili eğitici kol/öğrenci kulüplerinin çalışmaları da dikkate alınır. Gerekğinde eğitici kol/öğrenci kulübünün yetkilileri de bu çalışmalara katılabilir.

kurabilir ve aynı usûl ile geçici komisyonlar da oluşturabilir.

Milli Eğitim Bakanlığı Demokrasi Eğitimi ve Okul Meclisleri Yönergesi

Tebliğler Dergisi : EYLÜL 2004/2564

Genel Kurul üye tam sayısının üçte iki çoğunluğunun kararı ile daimî komisyonlar Komisyon Üyelikleri

Madde 38- Komisyonların üye sayısı, Başkanlık Divanının teklifi üzerine Genel Kurul tarafından belirlenir.

Üye seçimleri, Genel Kurul tarafından işaretle oylama suretiyle yapılır.

Okul öğrenci meclisince kurulan komisyonlara, Meclis üyeleri dışındaki öğrenciler arasından da üye alınabilir.

Yeterli sayıda üye olmaması hâlinde üyeler birden fazla komisyonda görev alabilir. Ancak Komisyon Başkanının meclis üyesi olması zorunludur.

Komisyon Çalışmaları

Madde 39- Komisyon, çalışmalarını yürütmek üzere kendi içinden bir Başkan, bir Başkan vekili ve bir Kâtip Üye seçer.

Toplantı, Başkanın çağırısı ile yapılır. Ayrıca komisyon üyelerinin üçte ikisinin isteği hâlinde Başkan en geç bir hafta içinde komisyonu toplantıya çağırır.

Okul öğrenci meclisi komisyonları, okul müdürünün görevlendireceği rehber öğretmenlerin gözetiminde her yarıyılıda en az iki kez, il öğrenci meclis komisyonları, il millî eğitim müdürünün görevlendireceği yardımcısının gözetiminde her yarıyılıda en az bir kez uygun görülen yer ve zamanda toplanır, raporlarını meclisin takip eden ilk oturumunda sunarlar. Komisyonlar, meclisin çalışma esas ve usûllerine göre toplanır ve karar alır.

Üyeler, Komisyon toplantılarına devam etmek zorundadırlar. Özensüz iki defa toplantıya katılmayan üyenin üyeliği sona erer. Bu yolla boşalan üyelik, en kısa sürede aynı usûlle doldurulur.

Komisyon, Meclis tarafından havale edilen bir konuyu 20 gün içinde inceleyerek Meclis Başkanlığına bir rapor hâlinde sunar.

Bu süre, Komisyon Başkanının teklifi üzerine Başkanlık Divanı tarafından en fazla on gün daha uzatılabilir.

Genel Kurul Çalışmaları

Madde 40- Genel Kurul görüşmeleri herkese açıktır. Bu görüşmelerde okul yönetiminden ve millî eğitim müdürlüğünden en az bir temsilci hazır bulunur. Oylamada sadece üyeler oy kullanır. Meclis, gerektiğinde kapalı oturum da yapabilir.

Meclis kararları, yönetim açısından tavsiye niteliğindedir. Okul Öğrenci Meclisinin Genel Kurul kararları okulda, İl Öğrenci Meclislerinin Genel Kurul kararları ise il/ilçe millî eğitim müdürlüklerinde ilân edilir. Söz Alma ve Konuşma

Madde 41- Adımı önceden kaydetmeyen veya oturum sırasında Başkandan söz almayan üye konuşma yapamaz.

Konuşmalar, kayıt veya istek sırasına göre yapılır. Başkan, görüşme başlamadan önce söz sırasına göre söz alanların adlarını okutturur.

Konuşma, Başkanlığa ve Meclise hitap edilerek yapılır. Konuşma süresi Meclis tarafından aksi kararlaştırılmadığı sürece 10 dakikadır. İkinci konuşmalar bu sürenin yarısı kadardır.

Genel Kurulda söz kesmek, kişilik haklarına saldırmak ve çalışma düzenini bozmak gibi davranışlarda bulunulamaz. İki defa yapılan davete rağmen, uyarıyı dikkate almayan üyenin,

Milli Eğitim Bakanlığı Demokrasi Eğitimi ve Okul Meclisleri Yönergesi

Tebliğler Dergisi : EYLÜL 2004/2564

aynı birleşimde aynı konu hakkında konuşmaktan men edilmesi, Başkan tarafından Genel Kurula teklif edilebilir. Genel Kurul, bu konuda görüşme yapmadan işaret oyu ile karar verir.

Kürsüdeki üyenin sözü, ancak Başkan tarafından kendisini yönergeye uymaya ve konudan ayrılmamaya davet etmek için kesilebilir.

Başkan, Genel Kurulda rencide edici sözler söyleyen veya davranış içinde bulunan üyeyi uyarır. Uyariya rağmen aynı tutumda ısrarlı davranan üye, kürsüden ayrılmaya davet edilir.

Başkan, gerekli görürse bu üyeyi, o birleşimde salondan çıkartabilir.

Başkan, görüşmeler sırasında gürültü veya kargaşa çıkar ve bu nedenle çalışma düzeni kurulamazsa oturuma en çok 15 dakika ara verir.

Oturumun yeniden açılmasında gürültü veya kargaşaya son verilmediyse Başkan birleşimi kapatır.

Başkanın Görüşme ve Oylamalara Katılmaması

Madde 42- Meclise başkanlık eden Başkan veya Başkan vekili, konu görüşülürken ve oylanırken hiçbir surette görüşünü açıklayamaz. Meclis Başkanı ve oturumu yöneten Başkan vekili oy kullanamaz.

Görüşmelere katılmak isteyen bir kâtip üye, Başkanlık kürsüsünde görevli ise yerini diğer kâtip üyeye bırakır.

Soru ve Değişiklik Önergeleri

Madde 43- Meclis üyeleri tarafından Meclis çalışmaları hakkında Başkana sözlü veya yazılı soru sorulabilir. Başkan, sözlü soruyu aynı ya da en geç bir sonraki birleşimde, yazılı soruyu ise en geç 15 gün içinde cevaplandırır.

Başkanlığa gelen yazı ve önerelerde rencide edici sözler varsa Başkan, gereken düzeltmelerin yapılması için söz konusu yazı veya önergeyi sahibine iade eder.

Komisyonlar tarafından kabul edilen bir konu, genel kurulda görüşülürken komisyonun kabul ettiği raporda veya metinde değişiklik yapılması için en az iki üyenin imzasıyla önerge verilebilir. Komisyon raporu, önergenin kabul edilmesinden sonra onaylanmış sayılır.

Meclis Çalışmaları ile İlgili Yapılan Oylama Şekilleri

Madde 44- Meclisteki oylama; işaretle, açık veya gizli oyla yapılır.

İşaretle oylama; üyelerin el kaldırması, tereddüt hâlinde ayağa kalkmaları, beş üyenin ayağa kalkarak teklif etmesi hâlinde de salonda olumlu ve olumsuz oy verenlerin ikiye bölünerek sayılmaları suretiyle yapılır.

Açık oylama, üzerinde üyelerin ad ve soyadlarıyla seçim bölgelerinin/çevrelerinin yazılı olduğu oy pusulalarının kutuya atılması veya ad cetvelinin okunması üzerine adı okunan üyenin ayağa kalkarak “kabul”, “çekimser” veya “ret” kelimelerinden birini yüksek sesle söylemesi ve böylece açıkladığı oyunun kâtip üyelerce kaydedilmesi suretiyle olur.

Oy pusulalarının toplanması, kürsüde bulunan bir kutuya oy pusulalarının atılması suretiyle olabileceği gibi, kutuların kâtip üyeler tarafından sıralar arasında doluşturılması suretiyle de yapılabilir. Açık oylama şekillerinden birine başvurulması, Genel Kurulun kararına bağlıdır.

Gizli oylama, üzerinde hiçbir işaret bulunmayan pusulaların kürsüdeki kutuya atılması suretiyle yapılır.

Milli Eğitim Bakanlığı Demokrasi Eğitimi ve Okul Meclisleri Yönergesi

Tebliğler Dergisi : EYLÜL 2004/2564

10
0

Beyaz pusula olumlu, yeşil pusula çekimser ve kırmızı pusula olumsuz oy anlamına gelir.
Türkiye Öğrenci Meclisi Gündemi

Madde 45- Türkiye Öğrenci Meclisi gündemi, sabah oturumunda Başkanlık Divanı seçiminden sonra en az 10 üyenin imzasıyla verilecek gündem önermeleri ile belirlenir. Her gündem önermesi yalnızca bir konuyu içerir. Gündem konularının eğitim, kültür, sosyal, sanat, bilim, spor, çocuk ve gençlik konuları ile ilgili olması gereklidir. Gündem önermeleri, toplantının açılışında verilir ve okunur. Önergelerin tümü okunduktan sonra önerge sahiplerinden her biri için birer üye önermeleriyle ilgili Genel Kurul'u bilgilendirebilir ve gündem önermeleri sırayla oylanır. Gündem konuları önermelerin aldıkları oylara göre sıralanır. Hangi maddelerin gündeme alınacağına Başkanlık Divanının teklifi üzerine Genel Kurul karar verir.

Türkiye Öğrenci Meclisinin Toplanması ve Konuşmalar

Madde 46- Türkiye öğrenci meclisi, Türkiye Büyük Millet Meclisi (TBMM) Genel Kurulunda veya TBMM Başkanının göstereceği TBMM içerisindeki bir başka salonda toplanır. Türkiye öğrenci meclisi Millî Egemenlik Haftası içinde olmak üzere en az bir kez TBMM Başkanı ve Millî Eğitim Bakanınca ortaklaşa kararlaştırılıp duyurulacak bir gün ve saatte toplanır.

Toplantılar, sabah ve öğleden sonra olmak üzere iki oturum hâlinde yapılır. Millî Egemenlik Haftası içerisinde yapılan toplantının sabah oturumunu TBMM Başkanı açar ve Öğrenci Meclisi Başkanlık Divanı üyeleri seçimi tamamlanuncaya kadar yönetir.

Birleşimin başında Cumhurbaşkanı, TBMM Başkanı, Başbakan ve Millî Eğitim Bakanı birer konuşma yapabilirler.

Öğleden sonraki oturumu Türkiye Öğrenci Meclisi Başkanı yönetir.

Gündeme geçmeden önce Başkan, en fazla üç üyeye beşer dakikayı geçmemek üzere gündem dışı söz verebilir.

Her gündem maddesi üzerinde en az iki üye konuşma yapabilir. Konuşma süreleri onar dakikadır. Her gündem maddesinin görüşmesi tamamlanunca oturuma ara verilebilir.

Toplantı, TBMM Televizyonundan canlı olarak yayımlanır.

Önergeler ve Tavsiye Kararları

Madde 47- Başkan, her gündem maddesinin görüşülmesine başlanırken konuyla ilgili en fazla beş önerge verilebileceğini belirtir. Önergeler, en az 10 üye tarafından imzalanır ve 500 kelimeyi geçemez. Görüşmenin bitiminde o konuyla ilgili olarak verilmiş olan önermeler okutulur ve sırayla oylanır. Salt çoğunlukta kabul edilen önermeler, tavsiye kararı olur. Bu kararlar, Türkiye Öğrenci Meclisi Başkanlık Divanınca imzalanır, TBMM ve Millî Eğitim Bakanlığının internet sitelerinde yayımlanır, valiliklere gönderilir.

Koordinasyon ve İş Birliği

Madde 48- Demokrasi Eğitimi ve Okul Meclisleri Projesi süresince Türkiye Öğrenci Meclisinin tüm faaliyetleri, TBMM Başkanlığı ile Millî Eğitim Bakanlığınca iş birliği içerisinde yürütülür.

Milli Eğitim Bakanlığı Demokrasi Eğitimi ve Okul Meclisleri Yönergesi

Tebliğler Dergisi : EYLÜL 2004/2564

Albüm

Madde 49- Millî Eğitim Müdürlükleri il öğrenci meclisi başkanının vesikalık resmini, nüfus cüzdanı fotokopisini ve kısa öz geçmişini içeren bilgileri en geç aralık ayının üçüncü haftasının sonuna kadar Millî Eğitim Bakanlığına gönderir. Bakanlık tarafından da ocak ayının ilk haftasına kadar Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına gönderir. Türkiye öğrenci meclisi albümü hazırlanarak ilk toplantıda dağıtılır. Bu albüm TBMM ve Millî Eğitim Bakanlığı internet sitelerinde yayımlanır.

Evrakın Saklanması

Madde 50- Seçim ve çalışmalarla ilgili tüm doküman ilgili yönetimlerce bir yıl süreyle saklanır.

Tutanaklar

Madde 51- Türkiye öğrenci meclisi toplantılarının tutanakları ve özetleri, TBMM Tutanak Müdürlüğüne tutulur ve Türkiye Öğrenci Meclisi Başkanlık Divanı Kâtip Üyelerince imzalanır. Bu tutanaklar ve özetleri, TBMM ve Millî Eğitim Bakanlığı internet sitelerinde yayımlanır.

Yürürlük

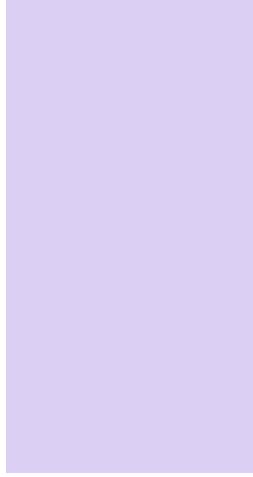
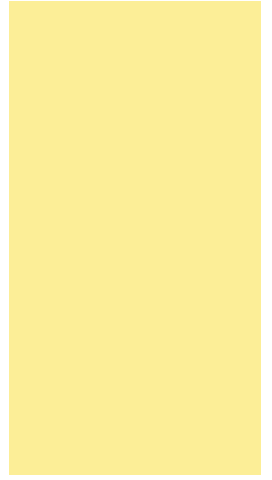
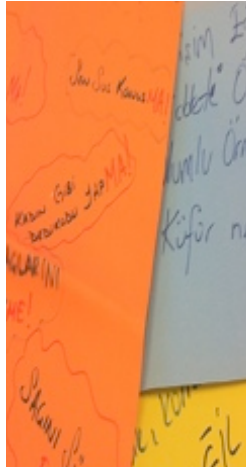
Madde 52- Bu Yönerge, onay tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 53- Bu Yönerge hükümlerini Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı ve Millî Eğitim Bakanı yürütür.

İstanbul
Bilgi Üniversitesi
LAUREATE INTERNATIONAL UNIVERSITIES

Çocuk
Çalışmaları

Proje Destekçisi

Hollanda Kraliyeti